

Załącznik do Uchwały nr XXXIV/215/2021

Rady Powiatu w Krasnymstawie z dnia 10 listopada 2021 r.



**Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego
na lata 2021-2027
z perspektywą do roku 2030**



**P O W I A T
KRASNOSTAWSKI**
Kraina obfitości

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030 została opracowana w formule ekspercko – partycypacyjnej we współpracy ze Starostą Powiatowym w Krasnymstawie, jednostkami administracji samorządowej oraz partnerami publicznymi, społecznymi i gospodarczymi.

Usługa została zrealizowana przez Regionalne Centrum Kompetencji s.c. na mocy umowy podpisanej w dn. 27 sierpnia 2020 r. z Powiatem Krasnostawskim.



Spis treści

1.	Wprowadzenie	4
2.	Synteza i wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.....	6
2.1	Przestrzeń i Środowisko	6
2.2	Demografia i rynek pracy	7
2.3	Potencjał gospodarczy.....	8
2.4	Infrastruktura techniczna	9
2.5	Infrastruktura społeczna	10
2.6	Jakość zarządzania i kapitał społeczny	11
2.7	Analiza funkcjonalno-przestrzenna	12
3.	Przesłanki opracowania Strategii	15
3.1	Samorząd powiatu wobec nowych wyzwań społecznych i gospodarczych	15
3.2	Polityka regionalna na poziomie krajowym i europejskim.....	15
4.	Zakres i metodyka opracowania Strategii	17
5.	Analiza SWOT	19
6.	Misja i wizja powiatu krasnostawskiego	23
7.	Cele strategiczne i kierunki działań	24
8.	Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	25
9.	Spójność z celami polityki regionalnej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030	31
10.	Terytorialny wymiar wsparcia, obszary strategicznej interwencji	35
10.1	Podejście terytorialne - uwarunkowania krajowe i regionalne.....	35
10.2	Potencjalne kierunki interwencji w wymiarze terytorialnym.....	39
11.	Ramy finansowe i źródła finansowania strategii.....	41
12.	Zasady i struktura zarządzania procesem wdrażania Strategii.....	44
12.1	Zasady współpracy partnerów	44
12.2	Struktura i system zarządzania Strategią.....	46
13.	Monitoring i ewaluacja Strategii	49
14.	Lista projektów realizujących cele strategiczne	51
15.	Załącznik 1 - Sprawozdanie z przebiegu procesu partycypacji społecznej i konsultacji społecznych Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030.	90

1. Wprowadzenie

Nowe wyzwania wynikające z dynamicznie zmieniającej się sytuacji gospodarczej i społecznej na poziomie kraju, województwa oraz doświadczenia związane z funkcjonowaniem administracji samorządowej stały się dla władz powiatu inspiracją do opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030 (dalej Strategii). Istotną przesłanką do przygotowania dokumentu jest również konieczność aktualizacji danych, analiz i diagnozy społeczno – gospodarczej obszaru powiatu oraz sytuacja wynikająca z negatywnych i długotrwałych skutków pandemii wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19).

Dokument Strategii uwzględnia perspektywy i kierunki współpracy między samorządami gminnymi i samorządem powiatowym, zarówno w oparciu o dotychczasowe doświadczenia, jak też możliwości wynikające z celów krajowej i europejskiej polityki regionalnej. Partnerska współpraca samorządów stwarza możliwość wymiany doświadczeń i podjęcia bardziej efektywnych działań na rzecz pełniejszego wykorzystania istniejących zasobów i potencjałów. Zasoby te, będące w dyspozycji samorządów lokalnych, są wykorzystywane indywidualnie zgodnie z możliwościami i specyfiką uwarunkowań społecznych i gospodarczych poszczególnych gmin. Jednocześnie uwzględnienie wzajemnych powiązań funkcjonalnych oraz identyfikacja podobnych problemów i potencjałów daje możliwość skuteczniejszej realizacji wspólnych celów i zwiększenia przewag konkurencyjnych – nie tylko jednej gminy ale obszaru całego powiatu.

Ważnym aspektem decydującym o opracowaniu Strategii stały się nowe uwarunkowania wynikające z celów i kierunków polityki regionalnej na poziomie województwa i kraju – tzw. terytorialny wymiar wsparcia oraz cele polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2021 – 2027. Kluczową kwestią jest tu zmiana paradygmatu zarządzania rozwojem wyrażona w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju oraz w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. W dokumentach tych określono systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, których celem jest m.in. zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów oraz zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo (tzw. obszarów strategicznej interwencji).

Opracowanie i wdrażanie Strategii wymaga od władz i interesariuszy tych procesów konsekwencji w działaniu oraz poszukiwania nowych rozwiązań i możliwości. Dlatego też dokument nie skupia się na ewidencji potrzeb społeczności lokalnych poszczególnych gmin ale koncentruje się na tych przedsięwzięciach, które zapewniają realizację wspólnych celów, rozwój wspólnych potencjałów i rozwiązywanie wspólnych problemów całego obszaru powiatu.

Strategia jest planem realistycznym, dlatego też system wdrażania i zasady współpracy interesariuszy dostosowane zostały do celów i kierunków działań. Te zaś realizowane będą w oparciu o możliwości prawne, organizacyjne i finansowe samorządu powiatowego z uwzględnieniem specyfiki, uwarunkowań i zasobów finansowych każdej z gmin.

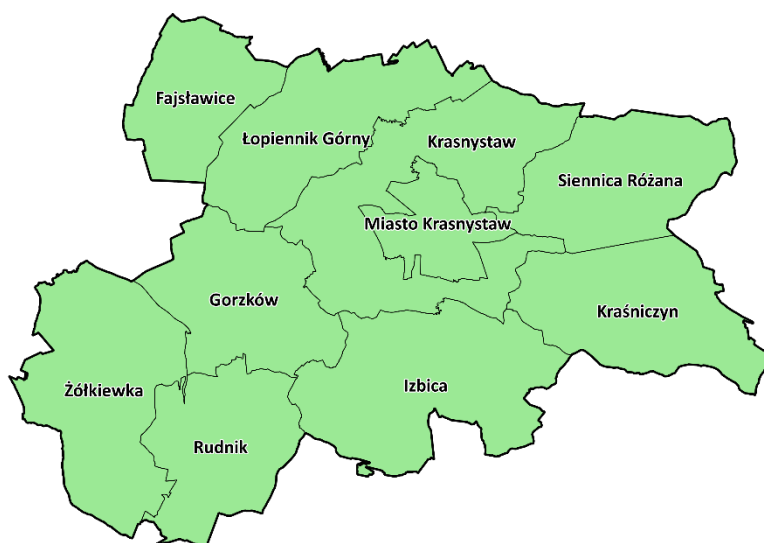
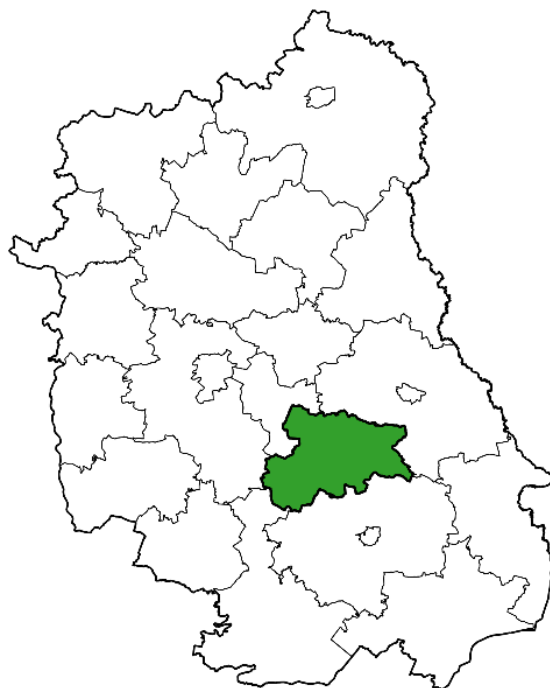
Założeniem przyjętym w Strategii jest identyfikacja powiązań funkcjonalnych samorządów oraz zasobów (materialnych i niematerialnych), które mogą stać się źródłem przewagi konkurencyjnej całego obszaru powiatu. W praktyce proces opracowania i realizacji Strategii tworzy forum współpracy samorządów, które koncentruje wysiłki na uzyskiwaniu wspólnych korzyści (korzyści synergicznych) m.in. poprzez identyfikację wspólnych celów i przedsięwzięć.

Część diagnostyczna Strategii obejmuje raport stanu, analizę i diagnozę strategiczną kluczowych uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych powiatu krasnostawskiego. Analizę oparto na najbardziej aktualnych danych, dostępnych w statystyce publicznej oraz informacjach przekazanych przez samorządy, opisujących zachodzące trendy i zjawiska w wymiarze terytorialnym.

Takie podejście pozwoliło na wskazanie konkurencyjnej pozycji powiatu i będzie przydatne w procesie definiowania towarzyszących dokumentów planistycznych oraz monitorowania rozwoju obszaru.

Zarówno oddziaływania zewnętrzne, wynikające z niezależnych od samorządu powiatowego warunków oraz działań otoczenia społeczno - gospodarczego, jak też uwarunkowania wewnętrzne wynikające z zasobów, zjawisk, zdarzeń, mechanizmów i procesów umiejscowionych w powiecie, posłużyły ustaleniu, celu strategicznego, celów operacyjnych oraz propozycji przedsięwzięć do realizacji.

Powiat krasnostawski na tle Województwa Lubelskiego



2. Synteza i wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Diagnoza przedstawia portret powiatu krasnostawskiego zarówno pod względem opisowym, jak i statystycznym. Na potrzeby przeprowadzonej analizy wykorzystano dostępne dane agregowane w wartościach bezwzględnych oraz w postaci wskaźników statystycznych, uwzględniających różnorodne aspekty szeroko rozumianego potencjału społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Źródłem informacji były przede wszystkim bazy danych Głównego Urzędu Statystycznego. Do przygotowania diagnozy wykorzystano także dane wewnętrzne udostępnione przez poszczególne samorządy powiatu oraz ich jednostki organizacyjne, a także dane pochodzące z zasobów instytucji zewnętrznych.

Diagnoza prezentuje obraz powiatu krasnostawskiego w ujęciu obiektywnym. Opiera się na faktach i niezbędnych komentarzach ustrukturalizowanych w siedem zasadniczych działów: przestrzeń i środowisko, demografia i rynek pracy, potencjał gospodarczy, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna, jakość zarządzania i kapitał społeczny, analiza funkcjonalno-przestrzenna.

Zakres czasowy analizy w przypadku większości zagadnień obejmuje lata 2015–2019. Jeżeli było to możliwe, zaprezentowano nowsze informacje i dane, które wnoszą wartość dodaną do części analitycznej. W niektórych sytuacjach dane statystyczne obejmowały lata starsze, co wynika z określonej cykliczności przeprowadzania przez Główny Urząd Statystyczny badań tematycznych, np. Powszechnego Spisu Rolnego.

2.1 Przestrzeń i Środowisko

Powiat krasnostawski jest położony w centralnej części województwa lubelskiego w trójkącie pomiędzy Lublinem, Chełmem i Zamościem, w bliskiej odległości od Portu Lotniczego Lublin w Świdniku oraz przejść granicznych z Ukrainą (izochrona 60 min. dojazdu do Lublina).

Ziemia krasnostawska wyróżnia się **urozmaiconym ukształtowaniem terenu** – powiat położony jest na terenie Wyżyny Lubelskiej oraz Polesia Wołyńskiego i obejmuje swym zasięgiem następujące jednostki geomorfologiczne: Wyniosłość Giełczewską, Działy Grabowieckie, Płaskowyż Świdnicki, Padół Zamojski, Obniżenie Dorohuskie i Pagóry Chełmskie. Cały obszar powiatu krasnostawskiego leży w **dorzeczu Wisły, w obrębie rzeki Wieprz** i jej dopływów, jednak znaczna część cieków wodnych powiatu prowadzi wody niskiej klasy czystości. Ważny element środowiska przyrodniczego powiatu stanowią **Skierbieszowski Park Krajobrazowy oraz dwa Obszary Chronionego Krajobrazu**: Grabowiecko-Strzelecki i Pawłowski. Na analizowanym obszarze znajdują się dwa rezerваты przyrody: rezerwat krajobrazowy Głęboka Dolina oraz rezerwat krajobrazowo – leśny Wodny Dół, użytki ekologiczne, zespół przyrodniczo-krajobrazowy oraz liczne pomniki przyrody.

Na terenie powiatu krasnostawskiego występują **surowce mineralne** pospolite, głównie kruszywo naturalne (piaski) i surowce ilaste (gliny lessowe), jednak istniejąca baza surowcowa jest obecnie słabo wykorzystywana, a eksploatacja wcześniej rozpoznanych i udokumentowanych złóż została zaniechana. Obecnie eksploatowane są jedynie trzy złoża piasku: Dworzyska i Tarnogóra 2 w gminie Izbica oraz Wola Żulińska w gminie Łopiennik Górny.

Potencjał przyrodniczy powiatu jest znacznie korzystniejszy w porównaniu z innymi regionami województwa lubelskiego. O potencjale rolniczym regionu, wynikającym z warunków naturalnych, świadczy przede wszystkim **jeden z najwyższych w województwie wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej**. Gleby występujące na terenie powiatu należą do gleb o najwyższej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej – zdecydowanie przeważają gleby III i IV klasy bonitacyjnej. O dogodnych warunkach do prowadzenia działalności rolniczej (głównie produkcji roślinnej) decydują również korzystne warunki klimatyczne - powiat położony jest w obrębie lubelsko-chełmskiej dzielnicy

klimatycznej, odznaczającej się **najwyższymi w regionie wartościami usłonecznienia** względnego w okresie letnim oraz wyjątkowo długim okresem wegetacyjnym.

Pod względem **bogactwa dóbr kultury** powiat krasnostawski charakteryzuje się dużą zasobnością – na jego terenie znajdują liczne zabytki architektury i budownictwa. Do grupy najliczniej reprezentowanych obiektów zabytkowych należą obiekty sakralne (kościół, cerkwie), zespoły pałacowo-parkowe i dworsko-parkowe oraz cmentarze. Niestety wiele obiektów znajduje się w złym stanie technicznym i wymaga szerokich prac konserwatorsko-remontowych, co negatywnie wpływa na wykorzystanie istniejącego potencjału turystycznego oraz zasobów kulturalnych i historycznych powiatu.

2.2 Demografia i rynek pracy

Powiat krasnostawski, podobnie jak całe województwo lubelskie, dotknięty jest **negatywnymi zjawiskami demograficznymi**, które od lat ulegają pogłębieniu. W ostatniej dekadzie na terenie powiatu odnotowano najwyższy **ubytek ludności** w regionie, wynikający zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i niekorzystnego salda migracji. W 2019 r. w powiecie odnotowano drugą pod względem wielkości ujemną wartość przyrostu naturalnego wśród powiatów ziemskich oraz najniższy w całym województwie współczynnik przyrostu naturalnego. Niekorzystną sytuację demograficzną powiatu potwierdzają również dane z 2020 r. – w 2020 r. nastąpił dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu (o 447 osób) oraz odnotowano ujemny przyrost naturalny – najniższy w latach 2009-2020. Problemem w odniesieniu do sytuacji demograficznej powiatu jest także **odpływ migracyjny ludności** - od 2009 r. saldo migracji w powiecie krasnostawskim niezmiennie przyjmuje wartości ujemne. Powyższe dane mogą świadczyć o relatywnie niskiej atrakcyjności obszaru pod względem społecznym (miejsce zamieszkania) i ekonomicznym.

W powiecie krasnostawskim proporcje między ludnością w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wykazują tendencję do negatywnego układu - w skali regionu powiat wyróżnia się najniższym udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym oraz najwyższym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym. Ponadto od lat obserwuje się również systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze populacji, będący wynikiem niskiego poziomu dzietności i wydłużania się trwania życia mieszkańców, co niewątpliwie świadczy o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa na tym terenie. Niekorzystnym odzwierciedleniem powyższych tendencji jest **najwyższa w województwie wartość współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi**. Osoby w wieku 65 lat i starsze stanowią w powiecie 21,5% całkowitej liczby ludności (najwyższa wartość w województwie lubelskim), co oznacza, że **co piąty mieszkaniec powiatu ma 65 lub więcej lat**. Jednocześnie prognozy demograficzne wskazują, że te negatywne tendencje będą się pogłębiać, co w perspektywie może skutkować problemami społecznymi i gospodarczymi oraz koniecznością zmiany podejścia do rodzaju i zakresu świadczonych usług publicznych oraz utrzymania i modernizacji infrastruktury publicznej.

Powiat charakteryzuje również niekorzystna struktura wykształcenia – w 2011 r. blisko jedna trzecia jego mieszkańców posiadała jedynie wykształcenie podstawowe, niepełne podstawowe lub pozostawała bez wykształcenia, zaś osoby z wykształceniem wyższym stanowiły jedynie 11,9% ludności (*dane te należy zaktualizować w oparciu o Narodowy Spis Powszechny planowany do przeprowadzenia w 2021 r.*).

Obszar zmaga się również z licznymi problemami związanymi ze strukturą zatrudnienia i bezrobocia. W porównaniu do 2009 r. zbiorowość osób pracujących w powiecie zmniejszyła się o 472 osoby i był to najbardziej znaczący spadek liczby pracujących wśród powiatów ziemskich. Znaczący spadek liczby osób pracujących należy bezpośrednio powiązać ze spadkiem liczby ludności w wieku produkcyjnym nieskompensowanym wzrostem współczynnika aktywności zawodowej. **Wysoki udział mieszkańców pracujących w sektorze rolniczym (62,3%)** potwierdza rolniczy charakter powiatu. Jednocześnie w rankingu powiatów ziemskich krasnostawski, pod względem wysokości stopy bezrobocia

wynoszącej 11,5%, plasował się na 4. miejscu - wyższą wartość odnotowano jedynie w powiatach włodawskim, chełmskim i hrubieszowskim. Wśród bezrobotnych dominowały osoby młode – w wieku od 18 do 34 roku życia, najliczniejszą grupą stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz gimnazjalnym, podstawowym i bez wykształcenia szkolnego, a także osoby nie posiadające w ogóle bądź jedynie w minimalnym wymiarze staż pracy. Dodatkowo ponad połowę bezrobotnych stanowiły osoby pozostających bez pracy przez ponad rok, a aż jedna trzecia pozostawała bez pracy dłużej niż 24 miesiące.

2.3 Potencjał gospodarczy

Powiat krasnostawski charakteryzuje się **niskim stopniem nasycenia przedsiębiorczością** i znaczną koncentracją geograficzną zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na obszarze Miasta Krasnystaw. W 2019 r. powiat zajął 16. miejsce na Lubelszczyźnie pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych; przedostatnie miejsce pod względem liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców oraz 15. pod względem wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w ostatniej dekadzie.

W strukturze wielkościowej **dominują mikroprzedsiębiorstwa** o liczbie pracujących do 9 osób – stanowiły one aż 95,8% zarejestrowanych podmiotów, a blisko 90% wszystkich podmiotów to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Jednocześnie powiat krasnostawski w regionie pozytywnie wyróżnia liczbą zarejestrowanych dużych przedsiębiorstw zajmując 3. pozycję w województwie - na terenie powiatu zarejestrowane są **3 podmioty zatrudniające od 250 do 999 pracowników** (Cersanit IV S. A., Oddział Krajowej Spółki Cukrowniczej S.A. Cukrownia Krasnystaw, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Krasnystaw).

Powiat krasnostawski to obszar **typowo rolniczy, o tradycyjnym sposobie prowadzenia gospodarstw rolnych**. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej powiatu **dominują tereny rolnicze wraz ze znacznym udziałem obszarów o podwyższonych walorach przyrodniczych**. Udział użytków rolnych w powierzchni ogółem wynosi 80,6% i jest to jedna z najwyższych wartości w województwie (4. miejsce wśród powiatów ziemskich). Na obszarze powiatu **dominują małe gospodarstwa rolne o powierzchni do 10 ha**. Należy jednak zauważyć, że pomimo przewagi małych gospodarstw, na tle innych powiatów ziemskich województwa lubelskiego, struktura wielkościowa gospodarstw powiatu krasnostawskiego kształtuje się stosunkowo korzystnie – 40,9% gospodarstw rolnych to gospodarstwa o powierzchni powyżej 5 ha, z czego 8,6% stanowią gospodarstwa powyżej 15 ha.

Obszar powiatu krasnostawskiego wyróżnia się bardzo **niską lesistością** – lasy zajmują jedynie 15,3% powierzchni powiatu (16. miejsce wśród powiatów ziemskich), a jednocześnie charakteryzuje się relatywnie dobrze rozwiniętą siecią obszarów chronionych – **powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi 23 442 ha, co stanowi 22,7% jego powierzchni**.

Na obszarze powiatu występują **bardzo korzystne warunki glebowe do produkcji rolnej** - gleby powiatu należą do gleb o najwyższej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W związku z powyższym na obszarze powiatu widoczna jest koncentracja gospodarstw specjalizujących się w uprawie roślin o wysokich wymaganiach glebowych: zbóż, buraków cukrowych, rzepaku oraz roślin przemysłowych. Powiat pełni kluczową rolę w produkcji roślin przemysłowych: tytoniu i chmielu oraz ziół, a także charakteryzuje się jednym z najwyższych w województwie udziałem pszenicy w zasiewach. Na terenie powiatu **rozwija się sektor przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym przetwórstwa zbóż, przetwórstwa warzyw i owoców, produkcji mleka, cukru oraz przetwórstwa mięsnego**. Na obszarze powiatu krasnostawskiego prowadzą działalność trzy firmy, które zostały zaliczone do grona liderów przemysłu spożywczego województwa lubelskiego – Elewator Zbożowy ELEWARR Sp. z o.o., Oddział Krajowej Spółki Cukrowej S.A. „Cukrownia Krasnystaw” oraz Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Krasnymstawie. Jednak pomimo istniejącej bazy surowcowej oraz stosunkowo dużego udziału

przemysłu spożywczego w ogólnej produkcji przemysłowej, sektor przetwórstwa rolno-spożywczego nadal jest niewystarczająco rozwinięty i wymaga działań stymulujących jego rozwój.

Potencjał naturalny powiatu oraz jego rolniczy charakter stwarzają **dobre warunki do rozwoju energetyki odnawialnej, produkcji energii z odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, a także upraw roślin energetycznych**. Teren powiatu krasnostawskiego jest jednym z najbardziej nasłonecznionych obszarów w województwie, a ze względu na swoje położenie jest uprzywilejowanym obszarem do rozwoju energetyki wiatrowej. Ponadto powiat posiada korzystne warunki do uprawy jednorocznych roślin energetycznych o dużych wymaganiach glebowych, jak również jest zaliczany do obszarów o największej koncentracji potencjalnych źródeł biomasy do produkcji biogazu pochodzącej z zakładów przemysłu rolno-spożywczego.

Obszar powiatu krasnostawskiego cechują bardzo korzystne położenie geograficzne, czyste środowisko przyrodnicze i niewielkie uprzemysłowienie terenu, walory krajobrazowe, bogactwo przyrodniczych obszarów chronionych, a także liczne obiekty pałacowe i dworsko-parkowe oraz zabytkowe obiekty sakralne. Powiat krasnostawski posiada **sprzyjające warunki do rozwoju turystyki rekreacyjnej, wodnej, zimowej oraz turystyki aktywnej**. Ponadto odbywa się tu szereg cyklicznych wydarzeń, wśród których najbardziej rozpoznawalne jest Ogólnopolskie Święto Chmielarzy i Piwowarów „Chmielaki Krasnostawskie”, organizowane corocznie w Krasnymstawie. Jednakże ze względu na niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę turystyczną (w 2019 r. powiat zajął ostatnie miejsce w województwie lubelskim pod względem długości ścieżek rowerowych) oraz niewystarczającą promocję walorów kulturowych i przyrodniczych powiatu istniejący potencjał do rozwoju turystyki rekreacyjnej i kulturowej nie jest w pełni wykorzystywany. Powiat cechuje bardzo słabo rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna oraz pozostała infrastruktura turystyczna. Widoczny jest również **brak powiązania występujących atrakcji w zintegrowany produkt turystyczny**. Na terenie powiatu znajdują się **liczne tereny inwestycyjne** typu greenfield, w tym uzbrojony teren należący do podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Mielec, oraz tereny typu brownfield, mające potencjał do wykorzystania m.in. w dziedzinie przetwórstwa, produkcji, magazynowania i logistyki. Jednocześnie na terenie powiatu nie są prowadzone długofalowe i zintegrowane działania w zakresie promocji i zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej. Nie funkcjonuje też profesjonalna instytucja otoczenia biznesu zajmująca się kompleksowym wsparciem nowotworzonych i istniejących przedsiębiorstw.

2.4 Infrastruktura techniczna

Powiat krasnostawski jest **korzystnie zlokalizowany pod względem komunikacyjnym**. Nadrzędny układ komunikacyjny powiatu krasnostawskiego stanowią korytarze drogi krajowej nr 17 oraz sześciu dróg wojewódzkich (nr 812, nr 837, nr 838, nr 842, nr 843 i nr 846). Ponadto przez teren powiatu przebiega linia kolejowa nr 69 Rejowiec – Hrebenne.

Wewnętrzna komunikację w powiecie krasnostawskim zapewniają głównie drogi powiatowe - stanowiące połączenia miasta powiatowego z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą oraz drogi gminne o znaczeniu lokalnym, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom. **Gęstość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej** – wynosząca 73,0 km/100 km² nie odbiega znacząco od średniej dla województwa (77,6 km/100 km²), jak i Polski (82,6 km/100 km²). Jednocześnie powiat boryka się ze złym stanem technicznym dróg i nieprzystosowaniem ich do wzrastającego natężenia ruchu, przede wszystkim ciężkiego ruchu samochodowego. Niewystarczająca i słaba jakość infrastruktury drogowej wpływa na ograniczenia w dostępności komunikacyjnej części miejscowości, a także jest czynnikiem obniżającym aktywność gospodarczą, atrakcyjności inwestycyjną oraz konkurencyjność powiatu.

Analizując poszczególne elementy infrastruktury technicznej należy wskazać, że w powiecie krasnostawskim odsetek **ludności korzystającej z wodociągów** w 2019 r. wyniósł 86,3% (wobec 87,3%

w województwie), jednak stopień zwodociągowania na obszarze poszczególnym gmin powiatu był zróżnicowany i wahał się od 77,4% w gminie Żółkiewka do 98,8% w gminie Gorzków. Gorzej przedstawia się sytuacja w zakresie **dostępu do sieci kanalizacyjnej** – w 2019 r. z kanalizacji korzystało bowiem jedynie 36,5% mieszkańców powiatu oraz gazowej – w 2019 r. jedynie 32,1% mieszkańców powiatu miało dostęp do stałego przyłącza gazowego. Przy relatywnie wysokim poziomie zwodociągowania regionu, relatywnie słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna nie zapewnia właściwej ochrony zasobów środowiska. Należy jednak zwrócić uwagę, że **istotnym uwarunkowaniem lokalizacji sieci kanalizacyjnych w powiecie jest ukształtowanie terenu** (np. w gmin Łopiennik dominują oczyszczalnie przydomowe i szamba ekologiczne z uwagi na zróżnicowane ukształtowanie powierzchni i rozproszenie zabudowy). Ponadto powiat krasnostawski nie ma całościowo zorganizowanej gospodarki w zakresie zaopatrzenia i pokrycia potrzeb ciepłych zarówno mieszkańców, jak i przemysłu. Potrzeby te pokrywane są z lokalnych źródeł ciepła - kotłownie wbudowane, zakładowe, przemysłowe (węglowe, olejowe lub gazowe), bądź tradycyjne ogrzewanie piecowe.

Pomimo, że **ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie** w powiecie krasnostawskim z roku na rok rośnie (w 2019 r. zebrano selektywnie ponad 2 858,24 ton, czyli 30,2% ogółu wytworzonych odpadów komunalnych) w województwie lubelskim wśród powiatów ziemskich pod względem odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów krasnostawski zajmuje dopiero 15. miejsce. W kontekście postępującego procesu przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zakładającą minimalizację oraz eliminację powstawania odpadów, jak również wspieranie efektywnego zużycia zasobów przez ponowne ich wykorzystanie, niezwykle ważny jest dalszy rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów, w szczególności tych nadających się do odzysku i recyklingu. W latach 2009-2019 na terenie powiatu krasnostawskiego zlikwidowano dwa składowiska odpadów. Niestety spadek liczby legalnie funkcjonujących składowisk skorelowany jest z pojawianiem się dzikich wysypisk, które stwarzają zagrożenie dla wód gruntowych, gleb i powietrza.

Na przestrzeni ostatnich lat należy dostrzec wzrost poziomu pokrycia powiatu **infrastrukturą szerokopasmową**, umożliwiającą korzystanie z usług dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Należy jednak zauważyć, że pod koniec 2019 r., na terenie powiatu nadal istniało wiele miejsc (punktów adresowych), które nie znajdowały się w zasięgu sieci dostępu do Internetu umożliwiającej świadczenie usług dostępowych o przepustowości co najmniej 30 Mb/s.

2.5 Infrastruktura społeczna

Powiat krasnostawski charakteryzuje się **dobrą dostępnością do infrastruktury społecznej**. Na terenie powiatu działalność prowadzą placówki oświatowe zapewniające edukację na wszystkich poziomach kształcenia: przedszkola, punkty przedszkolne, szkoły podstawowe oraz szkoły ponadpodstawowe. W oparciu o analizę danych można zanotować znaczący **wzrost uczniów szkół podstawowych** – w 2019 r. liczba uczniów była o 28,1% większa w stosunku do roku 2016. Odwrotny trend obserwowano natomiast w odniesieniu do szkół ponadpodstawowych – w latach 2010-2018 zarówno liczba szkół ponadpodstawowych (zlikwidowano 9 szkół), jak i uczęszczających do nich uczniów znacznie się zmniejszyła (o 43,7% w stosunku do roku 2010). Dopiero w 2019 r. nastąpił dość znaczący wzrost uczniów – w odniesieniu do roku 2018 liczba **uczniów szkół ponadpodstawowych** zwiększyła się o blisko 20%. Wyniki **zdawalności egzaminów maturalnych** w technikach w powiecie krasnostawskim układały się w ostatniej dekadzie poniżej średniej wojewódzkiej. Z kolei zdawalność matur w liceach ogólnokształcących w latach 2009-2019 była zazwyczaj wyższa lub bardzo zbliżona do średniej wojewódzkiej, natomiast w 2020 r. średnia zdawalność matur w powiecie wyniosła jedynie 80% wobec 86% w województwie (16. miejsce).

W powiecie krasnostawskim na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadało średnio 1 291 osób, co plasuje powiat na 4. miejscu w województwie. Wysoka lokata powiatu świadczy o **relatywnie dobrej dostępności mieszkańców do usług opieki zdrowotnej**. Ponadto na terenie powiatu działalność

prowadzi **Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie**. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz wzrost liczby zachorowań na choroby przewlekłe prognozują wzrost popytu na świadczenia zdrowotne, a tym samym zwiększenie zapotrzebowania na personel medyczny. W powiecie krasnostawskim **liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. ludności** w 2019 r. wyniosła 18,7 i uplasowała powiat na 1. miejscu w województwie (wśród powiatów ziemskich). Istotnym problemem zarówno w Polsce, jak i w województwie lubelskim jest **rosnąca liczba lekarzy znajdujących się w wieku emerytalnym** – w 2019 r. 24,5% lekarzy w Polsce i 22,4% lekarzy w województwie lubelskim przekroczyło 65. rok życia. Jeszcze w 2009 r. w województwie lubelskim lekarze powyżej 65. roku życia stanowili tylko 15,2% wszystkich lekarzy. Dodatkowo w województwie lubelskim w ostatnich latach znacząco **spadła liczba lekarzy w średnim wieku** (między 35. a 44. rokiem życia) z 2 534 lekarzy w 2009 r. (33,1%) do 1 284 (14,5%).

Efektywne wykorzystanie kadr medycznych oraz zapewnienie odpowiedniej dostępności do personelu medycznego, opartego o potrzeby mieszkańców, stanowi jedno z najważniejszych wyzwań współczesnej polityki zdrowotnej, również w kontekście **wzrostu popytu na usługi zdrowotne wynikające ze zmian demograficznych**.

Powiatową jednostką realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krasnymstawie**. Liczba osób w regionie korzystających z pomocy społecznej stale się zmniejsza – w 2019 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 4 280 osób i była o 4 113 osób mniejsza niż w 2009 r. (49,0%).

W 2019 r. na terenie powiatu krasnostawskiego działały **4 domy pomocy społecznej**, które dysponowały łącznie 535 miejscami. W domach przebywało 536 pensjonariuszy. Należy jednak zauważyć że z uwagi na obserwowane niekorzystne trendy demograficzne, popyt na usługi opiekuńcze może ulec zwiększeniu. Ponadto na terenie powiatu krasnostawskiego funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej oraz 10 placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Dostęp do **usług publicznych związanych z kulturą** zapewniają: Krasnostawski Dom Kultury w Krasnymstawie, Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Izbicy z siedzibą w Tarnogórze, Gminny Ośrodek Kultury w Fajstawicach, Centrum Społeczno - Kulturalne w Gorzkowie, Gminny Ośrodek Kultury w Łopienniku Górnym, Ośrodek Kultury Samorządowej w Żółkiewce, Gminne Centrum Kultury w Krasnymstawie z siedzibą w Siennicy Nadolnej i Centrum Kultury w Siennicy Różanej. Jednostkami realizującymi zadania z zakresu kultury są również biblioteki publiczne i ich filie, których na terenie powiatu funkcjonuje 20. Ponadto na terenie powiatu działalność prowadzi Muzeum Regionalne w Krasnymstawie.

Powiat krasnostawski charakteryzuje się natomiast relatywnie skromną ofertą obiektów sportowych na swoim terenie, przy czym dotyczy to obszaru znajdującego się poza Miastem Krasnymstaw.

2.6 Jakość zarządzania i kapitał społeczny

W 2019 r. **dochody** powiatu krasnostawskiego wyniosły 112 010 611,74 zł, a **wydatki** osiągnęły kwotę 106 185 846,67 zł – wynikiem była nadwyżka w wysokości 5 824 765,07 zł. W strukturze dochodów powiatu największy udział miały dochody własne, tj. 38,8% (43 417 156,74 zł). Według danych GUS **średni dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca** powiatu krasnostawskiego wyniósł 1 762,45 zł i uplasował powiat na 2. miejscu w województwie lubelskim wśród powiatów ziemskich. Pod względem wysokości dochodów własnych na mieszkańca powiat krasnostawski – z wynikiem 683,15 zł – zajął 1. miejsce w regionie. Podobnie wysoką – 5. pozycję – powiat zajął biorąc pod uwagę udział podatku dochodowego od osób prawnych w dochodach własnych na jednego mieszkańca powiatu, który w 2019 r. wyniósł 4,05 zł. Ponadto powiat krasnostawski w 2019 r. znalazł się na **pierwszym miejscu w regionie pod względem wielkości środków z Unii Europejskiej pozyskanych na finansowanie programów i projektów unijnych** (10 548 412,99 zł).

W strukturze wydatków powiatu krasnostawskiego w 2019 r. wydatki bieżące stanowiły 71,4% (75 777 634,69 zł), zaś wydatki majątkowe 28,6% (30 408 211,98 zł). Wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu krasnostawskiego w 2019 r. wyniosły 1 670,80 zł (3. miejsce w województwie lubelskim wśród powiatów ziemskich).

Na terenie powiatu krasnostawskiego, według danych GUS, w 2019 r. działało łącznie **236 organizacji pozarządowych**, które stanowiły 6,0% podmiotów gospodarki narodowej działających na jego obszarze, co uplasowało powiat na 1. miejscu w województwie (razem z powiatem włodawskim). Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu świadczy o dużej aktywizacji społeczności lokalnych i przyczynia się do rozwoju kapitału społecznego. Ponadto powiat krasnostawski aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w sferze pożytku publicznego.

2.7 Analiza funkcjonalno-przestrzenna

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej powiatu krasnostawskiego wyróżnia się:

1) elementy i strefy wzmacniania i rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych:

- **Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF)** obejmujący miasto Krasnystaw – jako ponadlokalny ośrodek rdzeniowy MOF, dla którego przyjmuje się intensywny rozwój społeczno-gospodarczy z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania lokalnych systemów przyrodniczych decydujących o jakości przestrzeni zamieszkania oraz gminy wiejskie: Krasnystaw, Siennica Różana, Łopiennik Górny i Izbica – jako strefa zewnętrzna MOF;
- **miejsowości gminne** – lokalne ośrodki obsługi wskazane do koncentracji urbanizacji (w tym rozwoju gospodarczego) w zorganizowanych układach przestrzennych;
- **jednostki osiedleńcze wspomagające** ośrodki gminne w zakresie obsługi ludności, na terenach których zlokalizowane zostały usługi poziomu podstawowego i częściowo ponadpodstawowego;
- **pozostałe miejscowości** – sołectwa jako elementarne ośrodki obsługi;
- **tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej** – obszary kontynuacji i uzupełniania zabudowy;
- **strefy gospodarcze** – podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz strefy przedsiębiorczości – tereny rozwoju przedsiębiorczości i koncentracji zainwestowania w wyznaczonych strefach aktywności gospodarczej;

2) elementy i strefy o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej, w obszarze których obowiązuje podporządkowanie wszelkiej działalności utrzymaniu wartości przyrodniczych obszaru oraz ciągłości powiązań ekologicznych, w tym:

- **korytarze ekologiczne** zapewniające łączność pomiędzy węzłami układu naturalnego, o istotnym znaczeniu dla krajowych i europejskich powiązań przyrodniczych: Korytarz Południowo-Centralny, który łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym oraz Korytarz Wschodni, łączący lasy wzdłuż wschodniej granicy kraju;
- **węzły ekologiczne** stanowiące obszary węzłowe regionalnej i lokalnej sieci ekologicznej – parki krajobrazowe wraz z otulinami (Skierbieszowski Park Krajobrazowy, Krzczonowski Park Krajobrazowy), obszary chronionego krajobrazu (Grabowiecko – Strzelecki i Pawłowski), rezerваты przyrody, specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000);
- **ekosystemy leśne** cechujące się dużym stopniem naturalności;
- **rzeki i zbiorniki wodne** stanowiące uzupełnienie sieci korytarzy ekologicznych;

3) elementy infrastruktury kształtujące sieć powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, w odniesieniu do których zakłada się ich rozwój, przede wszystkim infrastruktury transportowej zapewniającej sprawność powiązań komunikacyjnych, w tym:

- **drogi krajowe i wojewódzkie oraz linie kolejowe** – realizujące zewnętrzne powiązania transportowe obszaru i stanowiące główny szkielet sieci transportowej;
 - **drogi powiatowe i gminne** – realizujące wewnętrzne powiązania transportowe, uzupełniające sieć dróg krajowych i wojewódzkich, w odniesieniu do których zakłada się ich dalszy rozwój w wymiarze jakościowym i ilościowym;
 - **system elektroenergetyczny** – linie elektroenergetyczne NN i WN oraz stacje transformatorowe / GPZ, decydujące o bezpieczeństwie energetycznym obszaru;
- 4) **strefę rolniczej przestrzeni produkcyjnej**, która ze względu na niezwykle korzystne warunki przyrodnicze oraz koncentrację gleb o najwyższej przydatności dla produkcji żywności oraz szczególnie przydatnych do rozwoju rolnictwa towarowego predestynowana jest do rozwoju roślinnej gospodarki żywnościowej.

Struktura administracyjna powiatu obejmuje **ośrodek powiatowy Miasto Krasnystaw oraz 9 gmin wiejskich**: Fajstławice, Gorzków, Izbica, Krasnystaw, Kraśniczyn, Łopiennik Górny, Rudnik, Siennica Różana i Żółkiewka. Sieć ośrodków osadniczych obejmuje 193 jednostki, w tym 1 miasto i 192 miejscowości wiejskie.

Miasto Krasnystaw – stolica powiatu krasnostawskiego- to ośrodek wielofunkcyjny pełniący ważną rolę w zakresie funkcji publicznych, gospodarczych i usługowych. Przez Miasto Krasnystaw przebiegają arterie komunikacyjne o znaczeniu wojewódzkim i międzywojewódzkim. Na terenie miasta mają swoje siedziby jednostki administracji samorządowej i rządowej, a także ponadlokalne instytucje publiczne, edukacyjne, zdrowotne i społeczne. Miasto Krasnystaw ma charakter rolniczo-przemysłowy, z przewagą przemysłu spożywczo-przetwórczego. Na tle powiatu Krasnystaw wyróżnia się najwyższym poziomem koncentracji podmiotów gospodarczych i osób pracujących – 41,6% podmiotów oraz 68,2% ogółu pracujących w powiecie.

Usługi publiczne i administracyjne skoncentrowane są głównie w 8 miejscowościach będących **siedzibami urzędów gmin**: Fajstławice, Gorzków-Osada, Izbica, Kraśniczyn, Łopiennik Nadrzeczny, Rudnik, Siennica Różana oraz Żółkiewka-Osada.

Powiat krasnostawski jest korzystnie zlokalizowany pod względem komunikacyjnym. Przez jego teren przebiega droga krajowa nr 17, która jest częścią międzynarodowej drogi E372 oraz sześć dróg wojewódzkich (nr 812, nr 837, nr 838, nr 842, nr 843 i nr 846). Analiza dostępności transportowej omawianego regionu wykazuje jednak, że na terenie powiatu krasnostawskiego występują liczne obszary o utrudnionej dostępności funkcji lokalnych i ponadlokalnych. Poza zasięgiem izochrony 30 min. dojazdu do miasta znajdują się gminy Żółkiewka i Rudnik, a także fragmenty gminy Kraśniczyn¹. Są to obszary powiatu charakteryzujące się rzadką siecią miejscowości i niską gęstością zaludnienia, która nie przekracza 45 osób/km². Najlepszą dostępnością komunikacyjną odznaczają się natomiast gminy Fajstławice, Łopiennik Górny, Krasnystaw i Izbica.

Zgodnie z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego* (PZPWL), powiat krasnostawski położony jest na terenie **obszaru funkcjonalnego rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej)**, obejmującego tereny Wyżyny Lubelskiej i Wyżyny Wołyńskiej, charakteryzujące się dużą koncentracją gleb o najwyższej przydatności dla produkcji żywności oraz szczególnie przydatnych dla rozwoju rolnictwa towarowego. Ze względu na potrzeby związane z poprawą bezpieczeństwa, a także utrzymania w użytkowaniu gospodarczym łąk i pastwisk w PZPWL wyznaczono również strefę, obejmującą obszary gmin w dolinie Wieprza (m.in.: Fajstławice, Łopiennik Górny, gmina miejska Krasnystaw, gmina wiejska Krasnystaw, Izbica) dla realizacji działań w ramach pakietu strategicznej interwencji **Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych**.

¹ *Diagnoza prospektywna województwa lubelskiego – synteza. Wnioski i rekomendacje do aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego.*

Zgodnie z PZPWL podstawowe funkcje obszaru funkcjonalnego rozwoju gospodarki żywnościowej to funkcja gospodarcza (ukierunkowana na produkcję rolniczą), natomiast funkcja towarzysząca to funkcja turystyczna. Priorytetem rozwojowym obszaru jest optymalne wykorzystanie potencjału produkcyjnego gleb oraz aktywizacja gospodarcza poprzez rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Ponadto tereny miasta Krasnystaw oraz gmin wiejskich Krasnystaw i Łopiennik Górny znajdują się w **obszarze funkcjonalnym Polesie ze strefą oddziaływania Kanału Wieprz-Krzna**.

W kluczowych krajowych i regionalnych dokumentach - *Krajowa Strategii Rozwoju Regionalnego 2030* oraz *Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* (SRWL) - wyznaczono **obszary strategicznej interwencji**. Na terenie powiatu krasnostawskiego należą do nich: **obszary zagrożone trwałą marginalizacją** – obejmujące gminy wiejskie: Fajstawice, Gorzków, Izbica, Krasnystaw, Kraśniczyn, Łopiennik Górny, Rudnik, Siennica Różana, Żółkiewka oraz **miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze** – obejmujące, obok 10 innych miast Lubelszczyzny, gminę miejską Krasnystaw.

W SRWL wskazano **Miejski Obszar Funkcjonalny Krasnystaw** z Miastem Krasnystaw – jako ośrodkiem rdzeniowym o znaczeniu lokalnym oraz gminy wiejskie Krasnystaw, Izbica, Siennica Różana, Łopiennik Górny – jako strefę zewnętrzną. Ponadto teren powiatu krasnostawskiego znajduje się w **Żywicielskim Obszarze Strategicznej Interwencji** określonym w SRWL, którego priorytetem rozwojowym jest wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.

3. Przesłanki opracowania Strategii

3.1 Samorząd powiatu wobec nowych wyzwań społecznych i gospodarczych

W ostatnich latach obserwujemy znaczną dynamikę zmian zachodzących w wielu obszarach życia społecznego i gospodarczego, zarówno na poziomie województwa, kraju jak też europejskim. Skala tych zmian jest znacznie większa niż miało to miejsce w kończącym się okresie programowania UE (2014 – 2020), a ich wpływ na obszary funkcjonowania samorządów jest widoczny i znaczący.

Coraz bardziej dynamicznym procesom globalizacji i zachodzącym przez to zmianom geopolitycznym towarzyszą lokalne zmiany społeczne i ekonomiczne związane z intensywnym rozwojem gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach oraz procesem dostosowania do zmian klimatycznych. Ponieważ liczba i skala oddziaływania czynników wpływających na funkcjonowanie samorządu powiatowego wzrasta, zmienia się też charakter przewag konkurencyjnych jakimi dysponuje obszar powiatu. Konsekwencją takiego stanu rzeczy są inne oczekiwania mieszkańców - głównych adresatów działań strategicznych władz samorządowych.

W związku z powyższym, w obszarach społecznych, gospodarczych i środowiskowych powiatu należało dokonać aktualizacji danych i ponownego przeprowadzenia ich analizy – szczególnie w ramach tych funkcji i oddziaływań, które są istotne z punktu widzenia problemów i potencjałów rozwojowych całego obszaru.

Prace te pozwoliły na sformułowanie wniosków ujętych w diagnozie obejmującej najważniejsze kwestie dotyczące demografii, rynku pracy, infrastruktury i usług społecznych, gospodarki, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, turystyki, komunikacji i transportu, bezpieczeństwa, środowiska naturalnego oraz infrastruktury sieciowej.

W oparciu o zaktualizowane dane i wnioski z diagnozy społeczno – gospodarczej powiatu krasnostawskiego oraz rekomendacje uzyskane w procesie partycypacji społecznej przeprowadzono analizę SWOT oraz określono kluczowe problemy, potencjały i kierunki rozwojowe obszaru.

Identyfikacja istotnych zjawisk i trendów oraz rezultaty powyższych prac pozwoliły na wypracowanie wizji, celów i kierunków działań rozwojowych, wskazujących główne obszary aktywności samorządu powiatowego w latach 2021 - 2030.

3.2 Polityka regionalna na poziomie krajowym i europejskim

Istotnym aspektem nowego modelu polityki regionalnej kraju jest zwiększenie skuteczności planowania i realizacji działań rozwojowych oraz podniesienie jakości funkcjonowania instytucji publicznych. Konieczne staje się tym samym zwiększenie jakości planowania strategicznego oraz zapewnienie spójności dokumentów planistycznych.

Jednym z założeń w obecnym modelu polityki rozwoju regionalnego jest wzmocnienie roli wymiaru terytorialnego i podejścia zintegrowanego, które zakłada między innymi opracowanie dokumentów integrujących zagadnienia odnoszące się do wymiaru społecznego i gospodarczego, zapewnienie skutecznych mechanizmów realizacji planowanych przedsięwzięć oraz powiązanie działań podmiotów odpowiedzialnych za politykę rozwoju na danym obszarze. Stąd też ważnym elementem strategii jest system wdrażania Strategii zaprojektowany zgodnie z kompetencjami ustawowymi powiatu w oparciu o partycypacyjny model współpracy interesariuszy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) zakłada odejście od modelu polaryzacyjno-dyfuzyjnego, skupiającego działania rozwojowe przede wszystkim na największych aglomeracjach, i przejście na model odpowiedzialnego rozwoju - zrównoważonego społecznie i terytorialnie.

Zgodnie z KSRR 2030, w ramach modelu zrównoważonego terytorialnie „*polityka regionalna wspierać będzie zintegrowane interwencje wykorzystujące miejscowe zasoby i potencjały poszczególnych*

terytoriów oraz dostarczanie odpowiednich impulsów dla zainicjowania trwałego wzrostu i miejsc pracy w obszarach o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych”.

W praktyce KSRR 2030 zakłada odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów – tzw. obszarów strategicznej interwencji (OSI).

Zaznaczyć należy, że gminy powiatu krasnostawskiego znajdują się w grupie samorządów, które zgodnie z przyjętą typologią zaliczają się do *OSI miasta średnie tracące funkcje społeczno – gospodarcze* (Miasto Krasnystaw) oraz *OSI obszary zagrożone trwałą marginalizacją* (Gminy: Fajslawice, Gorzków, Izbica, Krasnystaw, Kraśniczyn, Łopiennik Górny, Rudnik, Siennica Różana, Żółkiewka).

Jednocześnie KSRR 2030 silnie podkreśla konieczność stosowania zintegrowanego podejścia terytorialnego, które opiera się na dopasowaniu zakresu i narzędzi wsparcia dla danego obszaru do jego specyficznych potrzeb i potencjałów rozwojowych – wynikających ze strategii terytorialnej.

W kontekście polityki spójności UE w perspektywie finansowej 2021 – 2027 jednym z pięciu Celów Polityki (CP) proponowanych przez Komisję Europejską jest Cel 5 - *Europa bliższa obywateli (zrównoważony rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz inicjatywy lokalne)*, który ma być realizowany m.in. w oparciu o przedsięwzięcia partnerskie i zintegrowane.

Powyższe podejście znalazło odzwierciedlenie w strategii, która ma nie tylko sprostać nowym wyzwaniom rozwojowym samorządów, ale też wpisać się w kierunki i zasady polityki rozwoju proponowane na poziomie krajowymi i UE.

4. Zakres i metodyka opracowania Strategii

W dniu 13 listopada 2020 r. weszły w życie nowe przepisy wynikające z Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378). W wyniku zmienionych regulacji wprowadzono m.in. nowe rozwiązania dotyczące trybu i zakresu opracowania Strategii rozwoju ponadlokalnego. Jednocześnie brak zapisów dedykowanych strategiom powiatowym w obowiązujących aktach prawnych, spowodował konieczność dostosowania zakresu dokumentu do najlepszej możliwej praktyki tj. do art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zmienionej ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378).

Metodyka zastosowana w Strategii opiera się na poniższych zasadach, które odnoszą się zarówno do kolejnych etapów opracowania dokumentu, jak też do fazy wdrożeniowej Strategii:

■ **Model ekspercko – partycypacyjny**

W pracach nad Strategią zastosowano model ekspercko – partycypacyjny zakładający wiodącą rolę ekspertów zewnętrznych oraz udział przedstawicieli różnych grup interesariuszy w procesie opracowania i konsultowania dokumentu Strategii.

■ **Analiza danych, wnioski i kierunki rozwojowe**

Dokonano analizy danych w obszarach społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych, pod kątem problemów i potencjałów rozwojowych powiatu krasnostawskiego. Zidentyfikowano kluczowe zjawiska i trendy wpływające na rozwój obszaru.

Odpowiednio do zidentyfikowanych przewag konkurencyjnych sformułowano wnioski i określono wizję rozwoju obszaru oraz zdefiniowano cel strategiczny i cele operacyjne, w taki sposób aby dać pierwszeństwo mobilizacji lokalnych czynników rozwoju. Określono kierunki działań służące realizacji celów oraz wskazano najważniejsze obszary aktywności samorządu powiatowego w latach 2021 – 2030. Definiując cele i kierunki działań strategicznych korzystano z dotychczasowych doświadczeń związanych z planowaniem i wdrażaniem polityki rozwoju powiatu.

■ **Koncentracja wsparcia**

Ograniczono liczbę obszarów rozwojowych i celów do takich, które w procesie tworzenia Strategii uznano za priorytetowe i mające decydujący wpływ na realizację wizji rozwoju powiatu krasnostawskiego. W Strategii nie dążono zatem do tego, aby każdy obszar aktywności powiatu uznać za strategiczny. Nie oznacza to rezygnacji z bieżących działań samorządu, uznano jedynie, że część z nich ma mniejszy wpływ na osiągnięcie celów strategicznych.

■ **Terytorialny wymiar wsparcia**

Zastosowano zasady wynikające z podejścia terytorialnego i zintegrowanego planowania – zidentyfikowano społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne powiązania funkcjonalne, które występują na terenie powiatu krasnostawskiego oraz dostosowano zakres przedsięwzięć rozwojowych do specyfiki obszaru, tak aby były odpowiedzią na istniejące problemy i wyzwania. Skupiono się na tych funkcjach, które najbardziej wzmocnią wspólny potencjał rozwojowy obszaru.

■ **Partycypacja społeczna**

Eksperti zewnętrzni oraz przedstawiciele władz samorządowych realizowali proces opracowania Strategii zgodnie z dobrymi praktykami partycypacji społecznej i partnerstwa. Położono nacisk na uspołecznienie kolejnych etapów prac na Strategią, przy wykorzystaniu doświadczeń lokalnej społeczności, radnych oraz podmiotów publicznych i prywatnych. Zasadę partnerstwa i współpracy z interesariuszami zastosowano również w proponowanym systemie wdrażania Strategii.

▪ System realizacji

Opracowano przejrzysty system wdrażania Strategii w oparciu o kompetencje ustawowe oraz możliwości finansowe i organizacyjne powiatu przy wykorzystaniu zasady partnerstwa i współpracy interesariuszy, uwzględniając elastyczność przyjętych rozwiązań, tak by zwiększyć sprawność realizacji Strategii i skuteczność wykorzystywania dostępnych funduszy.

▪ Wybór kierunków działań i projektów

Określenie kierunków działań rozwojowych i wybór projektów, które zapewnią osiągnięcie celów Strategii nastąpił we współpracy z interesariuszami w oparciu o proces partycypacji społecznej (warsztaty, ankieta, konsultacje społeczne). Skupiono się na takich przedsięwzięciach, które rozwiązują wspólne problemy powiatu krasnostawskiego lub wzmacniają i rozwijają jego potencjały. Ideą takich przedsięwzięć jest współpraca z samorządami gminnymi zapewniająca efekt synergii, w taki sposób aby rezultaty i oddziaływanie projektów partnerskich były większe i korzystniejsze niż jest to możliwe do osiągnięcia w projektach indywidualnych.

▪ Polityka spójności 2021 - 2027

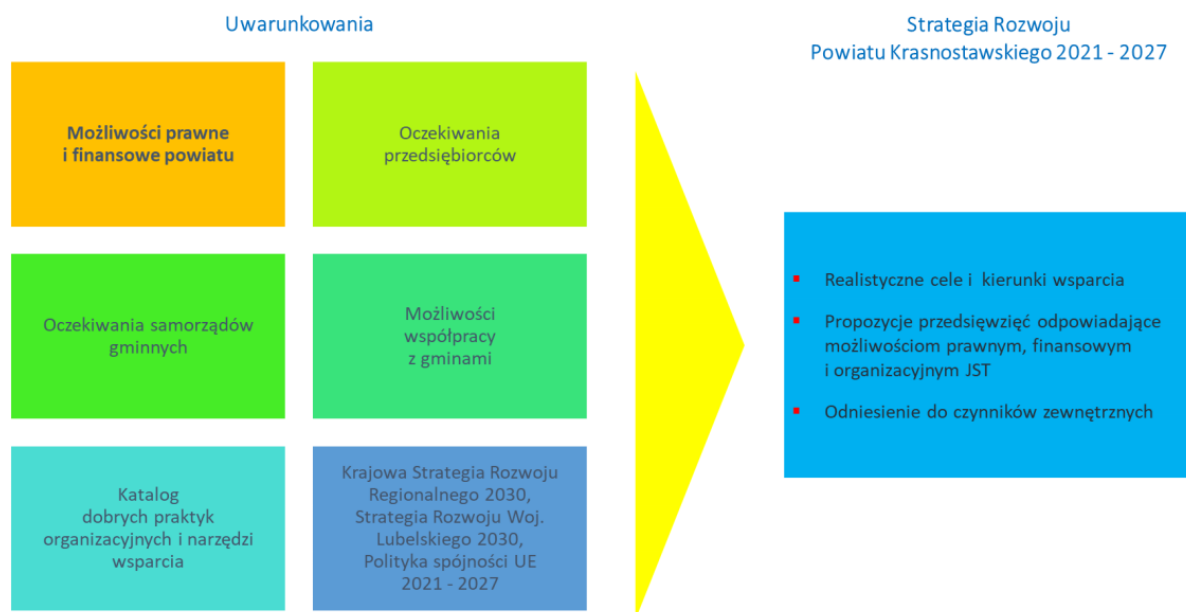
Dostosowano rodzaj i zakres interwencji oraz system wdrażania Strategii do wyzwań i uwarunkowań perspektywy finansowej UE 2021 – 2027 opierając się na zasadach obowiązujących w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych i operacyjnych. Dotyczy to przede wszystkim zintegrowanego podejścia terytorialnego oraz identyfikacji takich celów rozwojowych, które są możliwe do osiągnięcia nie tylko poprzez projekty indywidualne ale też w ramach partnerskiej współpracy interesariuszy.

▪ Spójność z celami polityki regionalnej na poziomie województwa i kraju

Zachowano zgodność z założeniami polityki regionalnej Państwa tak aby Strategia była spójna z kierunkami, obszarami interwencji i celami określonymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030, szczególnie w zakresie wymiaru terytorialnego i zintegrowanego podejścia w realizacji strategii ponadlokalnych.

▪ Podejście realistyczne

W trakcie prac koncentrowano się na tym aby dokument Strategii pozostał realistyczny – zarówno w kontekście celów, jak również kierunków wsparcia i propozycji przedsięwzięć do realizacji przyjęto następujące podejście:



■ Finansowanie propozycji przedsięwzięć wynikających ze strategii

Strategia zawiera informacje nt. źródeł finansowania zidentyfikowanych przedsięwzięć rozwojowych. Należy jednocześnie podkreślić, że ostateczne rozstrzygnięcia w zakresie zakresu, kosztów i harmonogramów realizacji poszczególnych projektów uzależnione będą od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania, przede wszystkim w zakresie kwalifikowalności wsparcia z funduszy europejskich w latach 2021 – 2027. Proces ten wymaga też dobrej organizacji współpracy JST i długofalowej konsekwencji w działaniu wszystkich samorządów.

5. Analiza SWOT

Narzędziem zastosowanym do przeprowadzenia analizy strategicznej obszaru powiatu jest analiza SWOT – zestawienie uwarunkowań wewnętrznych - mocnych i słabych stron (odpowiednio: *strengths* oraz *weaknesses*) oraz określenie zewnętrznych szans i zagrożeń rozwojowych (*opportunities* oraz *threats*). Metoda ta umożliwia zebranie oraz usystematyzowanie informacji o wewnętrznym potencjale powiatu krasnostawskiego, jak również dostrzeganych barierach, zwracając jednocześnie uwagę na pojawiające się w otoczeniu szanse oraz zagrożenia mające wpływ na jego funkcjonowanie i rozwój.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
■ Najwyższy w województwie wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (83,9 pkt dla powiatu krasnostawskiego), na który składają się: jakość gleb, warunki wodne, agroklimat i rzeźba terenu, ■ bardzo dobre warunki glebowe do produkcji rolnej - dobrze rozwinięty sektor przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym przetwórstwa zbóż, przetwórstwa warzyw i owoców, produkcji mleka, cukru oraz przetwórstwa mięsnego, ■ najwyższe w regionie wartości usłonecznienia względnego w okresie letnim oraz wyjątkowo długi okres wegetacyjny, ■ dobrze rozwinięta sieć drogowa i kolejowa (DK17, DW 812, DW 837, DW 838, DW 842, DW 843 i DW 846, linia kolejowa nr 69 Rejowiec – Hrebenne), ■ dobry stan finansów publicznych z utrzymującą się w ostatnich latach nadwyżką operacyjną, przekładającą się na zdolność inwestycyjną powiatu (w tym np. wykonanie budżetu za lata 2019 i 2020), ■ wysoka aktywność społeczna mieszkańców (236 organizacji pozarządowych), ■ dobra dostępność do infrastruktury edukacyjnej i oświatowo-wychowawczej, zapewniająca edukację i wychowanie od	■ zmniejszająca się liczba ludności; ujemne saldo migracji, ■ postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym; rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego, ■ brak sieci gazowej i kanalizacyjnej na terenie niektórych gmin powiatu, ■ braki w sieci światłowodowej, ■ słabe możliwości zatrudnienia poza sektorem rolniczym, brak wysokiej jakości miejsc pracy, ■ rozdrobnienie powierzchni gospodarstw rolnych, ■ niski stopień rozwoju przedsiębiorczości, słabo rozwinięta pozarolnicza działalność gospodarcza, ■ niewystarczające dostosowanie usług i infrastruktury do osób ze szczególnymi potrzebami, ■ niewystarczająca infrastruktura biznesu (m.in. instytucji otoczenia biznesu) ■ brak kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych oraz długofalowych działań w zakresie promocji i zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej,

poziomu przedszkolnego po kształcenie ponadpodstawowe, ▪ duży potencjał do rozwoju działalności kulturalnej, wynikający z dobrze rozwiniętej sieci instytucji kultury ▪ liczne zabytki architektury i budownictwa (obiekty pałacowe i dworsko-parkowe oraz zabytkowe obiekty sakralne), ▪ dobrze rozwinięta sieć atrakcyjnych przyrodniczo obszarów chronionych (ich powierzchnia wynosi 22,7% powiatu), ▪ czyste środowisko przyrodnicze i niewielkie uprzemysłowienie terenu, ▪ tereny inwestycyjne typu greenfield i brownfield, ▪ dobra dostępności mieszkańców do usług opieki zdrowotnej - 4 miejsce w województwie, ▪ dobrze wyposażony szpital powiatowy z relatywnie dużym zakresem usług, ▪ dobra dostępność do infrastruktury pomocy społecznej, ▪ 1 miejsce w województwie pod względem wysokości dochodów własnych na mieszkańca powiatu (2019 r.), ▪ 1 miejsce w województwie pod względem wielkości środków z Unii Europejskiej pozyskanych na finansowanie programów i projektów unijnych (2019 r.).	▪ niedostateczna dostępność komunikacyjna na terenie powiatu, znaczny odsetek dróg powiatowych w złym i niezadowalającym stanie technicznym, duża ilość dróg gruntowych, ▪ brak możliwości kształcenia się na obszarze powiatu na poziomie wyższym, ▪ niezadowalający poziom wyników zdawalności egzaminu maturalnego, ▪ niezadowalający poziom naboru uczniów do klas pierwszych szkół ponadpodstawowych w powiecie, ▪ postępujący wzrost środków własnych powiatu przeznaczanych na funkcjonowanie oświaty spowodowany rosnącą różnicą pomiędzy wydatkami bieżącymi w oświacie a kwotą części oświatowej subwencji ogólnej, ▪ niewystarczająca dostępność do sieci kanalizacyjnej – 36,5% mieszkańców powiatu (2019 r.), ▪ najwyższy ubytek ludności w regionie, wynikający zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i niekorzystnego salda migracji, ▪ niedobór kadry medycznej w SP ZOZ w Krasnymstawie (w szczególności lekarskiej) ▪ najniższy w województwie udział osób w wieku przedprodukcyjnym oraz najwyższym udział osób w wieku poprodukcyjnym (systematyczny wzrost), ▪ najwyższa w województwie wartość współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi. Osoby w wieku 65 lat i starsze stanowią w powiecie 21,5% ludności (co piąty mieszkaniec powiatu ma 65 lub więcej lat), ▪ brak świadczeń opieki długoterminowej, ▪ zmniejszająca się liczba osób pracujących w powiecie (najbardziej znaczący spadek liczby pracujących wśród powiatów ziemskich od 2009 r.), ▪ wysoki udział mieszkańców pracujących w sektorze rolniczym (62,3%), ▪ niski stopień nasycenia przedsiębiorczością na obszarze gmin wiejskich powiatu,
--	--

	■ słabo rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna oraz infrastruktura turystyczna, ■ niewystarczające działania związane z informacją turystyczną i promocją powiatu (w tym niedostateczne wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych do działań związanych z promocją powiatu), ■ brak powiązania występujących atrakcji przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w zintegrowany produkt turystyczny, ■ 15 miejsce powiatu wśród powiatów ziemskich woj. lubelskiego pod względem odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
■ Wykorzystanie potencjału specjalizacji rolniczej powiatu (wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej) poprzez działania zwiększające efektywności produkcji oraz rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, terenów inwestycyjnych (logistyka, magazynowanie) oraz usług okołobiznesowych dla rolnictwa, ■ budowa szybkiej kolei oraz drogi ekspresowej S17, ■ współpraca interesariuszy w ramach Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego, ■ stworzenie grup producenckich w zakresie przetwórstwa i rolnictwa ekologicznego, ■ rozwój energetyki odnawialnej (energia słoneczna i wiatrowa), produkcji energii z odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, uprawa roślin energetycznych, ■ rozwój Marki Terytorialnej Powiatu Krasnostawskiego – Kraina Obfitości (promocja gospodarcza i turystyczna), ■ profesjonalizacja oferty usług wsparcia dla biznesu,	■ dalszy spadek liczby ludności i utrzymujące się ujemne saldo migracji (wyludnianie się powiatu), ■ wzrost popytu na usługi zdrowotne i opiekuńcze wynikający ze zmian demograficznych, rosnąca liczba lekarzy w wieku emerytalnym, ■ wzrost ukrytego bezrobocia w rolnictwie, niska dochodowość pracy w rolnictwie, ■ nieprzewidywalna sytuacja epidemiczna na świecie i w kraju, ■ zmiany klimatyczne, spadek efektywności produkcji rolniczej oraz postępujące zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, ■ zwiększające się obciążenia budżetów JST, ■ zmiana systemu finansowania inwestycji w ramach polityki spójności 2021–2027 (zmniejszony poziom dofinansowania i więcej instrumentów zwrotnych), ■ niski poziom płac w administracji publicznej.

▪ stworzenie wspólnej bazy terenów inwestycyjnych (m.in. przetwórstwo, produkcja, magazynowanie i logistyka), ▪ rozwój turystyki rekreacyjnej w oparciu o przemysł czasu wolnego, atrakcyjność krajobrazową i dziedzictwo kulturowe – sieciowe, zintegrowane produkty turystyczne, (turystyka slow life, kulturowa, wodna, zimowa oraz aktywna), ▪ rozwój społeczeństwa informacyjnego dostosowany do wieku, aktywności zawodowych i społecznych, ▪ rozwój elektronicznych usług publicznych (administracja, edukacja, służba zdrowia), ▪ adaptacja do zmian klimatu, inwestycje w odnawialne źródła energii i poprawę efektywności energetycznej, ▪ możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych dedykowanych obszarom zmarginalizowanym, w tym środków UE 2021 – 2027 przeznaczonych na wsparcie wymiaru terytorialnego polityki spójności, ▪ współpraca samorządów różnych szczebli ukierunkowana na rozwój infrastruktury drogowej, ▪ dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy, ▪ rozwój współpracy szkół zawodowych z pracodawcami, ▪ zmiana trendów turystycznych i rekreacyjnych na wypoczynek aktywny/ekologiczny oraz w gospodarstwach agroturystycznych.	
--	--

6. Misja i wizja powiatu krasnostawskiego

Misja powiatu krasnostawskiego w zwięzły sposób precyzuje istotę działań samorządu i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Misja określa też rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej, w którym władze samorządowe pełnią rolę inicjatora przedsięwzięć rozwojowych podejmowanych przez podmioty publiczne, organizacje społeczne i przedsiębiorców. Jednocześnie powiat krasnostawski jest realizatorem własnych projektów uwzględniających potencjały, problemy oraz możliwości prawne, organizacyjne i finansowe samorządu powiatowego.

Realizacji celów rozwojowych towarzyszy zmieniający się i rosnący poziom wymagań i oczekiwań różnych środowisk i grup społecznych dążących do tego aby powiat stanowił region przyjazny mieszkańcom i inwestorom, był nowoczesny, dynamiczny, innowacyjny, oferujący atrakcyjne miejsca pracy oraz dobre warunki do życia i samorealizacji. Jednocześnie plany i bieżące działania samorządu powiatowego muszą uwzględniać nowe wyzwania zewnętrzne, na które powiat powinien reagować, niwelując zagrożenia i wykorzystując swoje szanse rozwojowe.

Misja powiatu krasnostawskiego

Kreowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego we współpracy z interesariuszami - samorządami gminnymi, mieszkańcami, przedsiębiorcami i partnerami społecznymi w oparciu o lokalne potencjały, specjalizacje produkcji i potrzeby mieszkańców, z poszanowaniem środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

Wizja rozwoju powiatu krasnostawskiego jest projekcją pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dąży cała wspólnota powiatu, tj. mieszkańcy, władze samorządowe powiatu i gmin oraz partnerzy społeczni i gospodarczy, wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów oraz szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określając cel do jakiego zmierza powiat. Wskazuje ona zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

Wizja powiatu krasnostawskiego

W roku 2030 powiat krasnostawski rozwija konkurencyjność nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, jest obszarem atrakcyjnym turystycznie wykorzystującym potencjał przyrodniczy i kulturowy. Nowoczesne usługi publiczne i infrastruktura dedykowana mieszkańcom i przedsiębiorcom podnosi jakość życia i atrakcyjność powiatu jako miejsca do zamieszkania i inwestowania. Odpowiedzialna polityka społeczna oraz aktywne wsparcie dla tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw stopniowo zmniejszają negatywne trendy demograficzne. Dzięki inwestycjom w zieloną energię zachodzi ewolucyjna transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla środowiska.

7. Cele strategiczne i kierunki działań

Cele strategiczne i kierunki działań, które będą podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych określono w oparciu o:

- wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu,
- wnioski z analizy silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (SWOT),
- wyniki prac Zespołów zadaniowych ds. Strategii podczas warsztatów tematycznych,
- wnioski z ankiety dotyczącej obecnej sytuacji, problemów i kierunków rozwoju powiatu.

Cel strategiczny 1

Wzrost jakości życia i spójności społecznej

Kierunki działań

- Podniesienie jakości usług i infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- Podniesienie jakości edukacji i dostosowanie do rynku pracy
- Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego
- Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
- Wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja dzieci i młodzieży
- Podniesienie jakości usług i infrastruktury rynku pracy
- Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców i zapobieganie zagrożeniom
- Poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznych
- Wspieranie procesów rewitalizacji
- Rozwój kompetencji społecznych i wspieranie postaw obywatelskich

Cel strategiczny 2

Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważona przestrzeń

Kierunki działań

- Zwiększenie efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- Mobilność, transport przyjazny środowisku i mieszkańcom
- Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych
- Edukacja i promocja postaw ekologicznych

Cel strategiczny 3

Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

Kierunki działań

- Wzrost jakości usług wsparcia dla biznesu i oferty inwestycyjnej
- Budowa i rozwój marki terytorialnej
- Rozwój sieciowych produktów turystycznych
- Rozwój zrównoważonego transportu
- Rozwój oferty atrakcyjnego i aktywnego spędzania wolnego czasu

Celem horyzontalnym Strategii, obejmującym wszystkie kierunki działań, jest: **Budowanie platformy współpracy społecznej, gospodarczej, kulturalnej i sportowej z sąsiadami zza granicy wschodniej.** Realizacja tego celu w formule projektów transgranicznych uzależniona jest od dostępności środków finansowych z *Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2021 – 2027.*

8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Określając poniższe rezultaty planowanych działań uwzględniono następujące uwarunkowania:

- Możliwości prawne, organizacyjne i finansowe powiatu
- Oczekiwania samorządów gminnych, przedsiębiorców, partnerów społecznych i mieszkańców
- Możliwości współpracy z gminami w realizacji projektów partnerskich
- Katalog dobrych praktyk organizacyjnych i narzędzi wsparcia
- Cele i uwarunkowania wynikające z Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz Polityki spójności UE 2021 – 2027.

Pomiar wartości wskaźników osiągnięcia celów strategicznych nastąpi trzykrotnie:

– w roku 2024, w roku 2027 i w roku 2031.

Cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia i spójności społecznej

Działanie 1.1 Podniesienie jakości usług i infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej - Zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej i usług pomocy społecznej - Poprawa jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych i pomocy społecznej dla mieszkańców powiatu - Dopuszaenie w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną.	- Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, - Liczba zrealizowanych programów profilaktyki i polityki zdrowotnej, - Liczba mieszkańców powiatu, którzy skorzystali z programów polityki społecznej, - Liczba osób, dla których w wyniku uczestnictwa w programach społecznych zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery umożliwiające uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Działanie 1.2 Podniesienie jakości i dostępność edukacji	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Dostosowywanie funkcjonowania placówek oświatowych do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i organizacyjno-prawnych, - Poprawa stanu infrastruktury oświatowej - Polepszenie warunków kształcenia w szkołach powiatu, tym samym podniesienie	- Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych, - Liczba uczniów i nauczycieli, którym w wyniku realizowanych projektów polepszyły się warunki kształcenia, - Liczba zmodernizowanych lub nowo powstałych pracowni, w tym: językowych i komputerowych

konkurencyjności tych placówek względem innych szkół w woj. Lubelskim, - Poprawa warunków pracy nauczycieli i uczniów, - Poprawa warunków dla rozwoju kształcenia praktycznego, - Poprawa wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i służący nauce zawodu.	- Liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania, - Nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół.
--	---

Działanie 1.3 Zwiększenie atrakcyjność obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Poprawa stanu technicznego obiektów kultury i obiektów zabytkowych - Upowszechnianie wartości dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego), - Doposażenie w nowoczesny sprzęt, doskonalenie oferty kultury.	- Liczba osób odwiedzających muzea i placówki kultury, - Liczba przedsięwzięć z zakresu prac restauratorskich/konserwatorskich, przy zabytkach ruchomych i nieruchomych - Liczba zrealizowanych przedsięwzięć z zakresu kultury, - Wartość inwestycji w infrastrukturę kultury.

Działanie 1.4 Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Zwiększenie stopnia dostępności do infrastruktury i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami	- Liczba przedsięwzięć dotyczących zapewnienia standardów dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjnej.

Działanie 1.5 Wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja dzieci i młodzieży	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Zapewnienie równego startu edukacyjnego, powszechnego dostępu do usług instytucji edukacyjnych i opiekuńczych, - Zwiększenie dostępności do rozwijania uzdolnień i zainteresowań młodzieży, - Wsparcie dla rozwoju nowych kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) dostosowanych do rynku pracy, - Zapewnienie wszystkim uczniom, bez względu na ich sytuację materialną, rodzinną,	- Liczba zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje uczniów, - Liczba pracowników oświaty i uczniów uczestniczących w projektach, których celem jest podniesienie kompetencji nauczycieli i uczniów - Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia (w tym liczba kursów i szkoleń oraz uczestników tych szkoleń) - Liczba uczniów objętych działaniem poradni psychologiczno - pedagogicznych.

zdrowotną możliwości edukacji na miarę ich potrzeb i możliwości.	
--	--

Działanie 1.6	Podniesienie jakości usług i infrastruktury rynku pracy
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Dostosowywanie funkcjonowania Powiatowego Urzędu Pracy do zmieniających się uwarunkowań rynku pracy demograficznych, społecznych i kompetencyjnych, - Poprawa stanu infrastruktury oraz jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy (w tym: efektywność energetyczna, OZE, elektroniczne usługi publiczne).	- Liczba osób korzystających z form wsparcia organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, - Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy, - Wskaźnik stopy bezrobocia.

Działanie 1.7	Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców i zapobieganie zagrożeniom
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Podniesienie jakości działania służb ratowniczo – gaśniczych poprzez zakup nowoczesnego wyposażenia i modernizację obiektów, - Wzrost kompetencji i sprawność funkcjonowania jednostek ratowniczo – gaśniczych, - Wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.	- Liczba zrealizowanych projektów dotyczących modernizacji obiektów oraz zakupu sprzętu i wyposażenia, - Liczba skutecznie przeprowadzonych akcji ratowniczo – gaśniczych.

Działanie 1.8	Poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznych
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Poprawa dostępności, funkcjonalności i estetyki obiektów i przestrzeni publicznych, - Wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznych związanej z rekreacją i odpoczynkiem.	- Liczba zrealizowanych projektów dotyczących zagospodarowania i modernizacji obiektów i przestrzeni publicznych oraz małej infrastruktury (w tym zielonej i błękitnej),

Działanie 1.9	Wspieranie procesów rewitalizacji
----------------------	--

Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Nadanie obiektom nowych funkcji edukacyjnych, - Integracja i zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa, - Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej.	- Liczba projektów edukacyjnych dotyczących upowszechniania wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców z zakresu bezpieczeństwa.

Działanie 1.10	Rozwój kompetencji społecznych i wspieranie postaw obywatelskich	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	
- Wzrost umiejętności efektywnego radzenia sobie w sytuacjach społecznych, budowanie zdolności pracy w grupie, rozwiązywania konfliktów i komunikatywności, - Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne powiatu, propagowanie równości szans, spójności społecznej i aktywnej postawy obywatelskiej.	- Ilość przeprowadzonych akcji promocyjnych angażujących społeczność i akcji wolontariatu.	

Cel strategiczny 2: Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważona przestrzeń

Działanie 2.1	Zwiększenie efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	
- Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej, - Poprawa bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię, - Redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków, - Poprawa stanu środowiska w zakresie jakości powietrza.	- Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków, - Liczba działających instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych, - Liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i źródeł ciepła.	

Działanie 2.2	Mobilność, transport przyjazny środowisku i mieszkańcom	
---------------	---	--

Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Wzrost znaczenia komunikacji rowerowej jako alternatywnego środka transportu.	- Długość wspartej infrastruktury rowerowej (drogi i ścieżki rowerowe).

Działanie 2.3	Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	
- Rozwój e-administracji i e-usług publicznych, - Zapewnienie jak największej liczby wysokiej jakości usług publicznych dostępnych na najwyższych poziomach interaktywności, - Modernizacja zaplecza teleinformatycznego zapewniająca tworzenie i implementację nowoczesnych systemów e-administracji, - Wzrost zainteresowania obywateli i przedsiębiorców powszechnym korzystaniem z e-usług publicznych, - Podniesienie jakości kadr Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu krasnostawskiego.	- Liczba usług publicznych dostępnych, - elektronicznie na poszczególnych poziomach interaktywności, - Odsetek spraw realizowanych elektronicznie, - Odsetek obywateli realizujących usługi publiczne on-line, - Wartość zrealizowanych inwestycji związanych z cyfryzacją i e-usługami, - liczba pracowników instytucji publicznych powiatu, która podniosła swoje kompetencje.	

Działanie 2.4	Edukacja i promocja postaw ekologicznych	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	
- Edukacja i promocja zachowań ekologicznych sprzyjających zwiększeniu świadomości o zmianach klimatu, racjonalnym korzystaniu z zasobów środowiskowych i ochronie zasobów nieodnawialnych, - Aktywizację mieszkańców Powiatu w działania mające na celu właściwe gospodarowanie odpadami, - Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa.	- Liczba i rodzaj organizowanych inicjatyw i imprez związanych kształtowaniem postaw proekologicznych, - Liczb osób uczestniczących w organizowanych przedsięwzięciach proekologicznych.	

Cel strategiczny 3: Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

Działanie 3.1	Wzrost jakości usług wsparcia dla biznesu i oferty inwestycyjnej	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	
- Promocja gospodarcza powiatu i lokalnej przedsiębiorczości, - Rozwój i profesjonalizacja Bazy ofert inwestycyjnych i Powiatowego Katalogu Firm, - Podniesienie jakości obsługi lokalnych przedsiębiorców i inwestorów zewnętrznych.	- Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących gospodarkę i przedsiębiorstwa powiatu, - Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, - Udział w wydarzeniach zewnętrznych związanych z promocją atrakcyjności inwestycyjnej powiatu (liczba), - Liczba firm zarejestrowanych w Bazie ofert inwestycyjnych i Powiatowym Katalogu Firm, - Badanie satysfakcji klientów Bazy i Katalogu z oferowanych usług, - liczba osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	

Działanie 3.2	Budowa i rozwój marki terytorialnej	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	
- Wzrost atrakcyjności gospodarczej i turystycznej powiatu, - Wsparcie procesu kształtowania wizerunku powiatu jako obszaru atrakcyjnego dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów.	- Liczba przedsięwzięć związanych z tworzeniem i rozwojem marki terytorialnej powiatu dotyczących portalu www, promocji, organizacji wydarzeń, zarządzania oraz współpracy z partnerami i interesariuszami.	

Działanie 3.3	Rozwój sieciowych produktów turystycznych	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	
- Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu, - Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej w oparciu o atrakcje przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i produkty lokalne, - Wzrost roli powiatu w działaniach integracyjno - koordynacyjnych w zakresie rozwoju turystyki, (szczególnie w ramach informacji, promocji i edukacji), - Współpraca z partnerami publicznymi i prywatnymi w zakresie rozwoju i promocji zintegrowanych produktów turystycznych,	- Liczba osób odwiedzających muzea i obiekty związane z dziedzictwem kulturowym - Liczba turystów korzystających z produktów i wydarzeń w ramach zintegrowanej oferty turystycznej - Liczba zrealizowanych przedsięwzięć promocyjnych i edukacyjnych w zakresie turystyki, - Badanie satysfakcji turystów i mieszkańców powiatu z oferty turystycznej, - Liczba wydarzeń kulturalnych, - Liczba działań promujących twórców kultury,	

- Pielęgnowanie tradycji kulturowej, - Rozwijanie zdolności i talentów w dziedzinie kultury.	- Długość wyznaczonych i oznakowanych nowych tras turystycznych na terenie powiatu.
---	---

Działanie 3.4 Rozwój zrównoważonego transportu	
Planowane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
- Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej spójności komunikacyjnej powiatu, - Poprawa jakości dróg, podniesienie parametrów technicznych, oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach - Zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych, działalności gospodarczej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie	- Liczba kilometrów przebudowanych / rozbudowanych dróg powiatowych, - Wartość zrealizowanych zadań drogowych, - Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury towarzyszącej (w tym związanej z bezpieczeństwem), - Poprawa dostępności czasowej miejscowości, - Poprawa przepustowości odcinków dróg.

9. Spójność z celami polityki regionalnej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

W procesie definiowania celów i kierunków działań Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego zachowano spójność z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (SRWL 2030). Istotną kwestią jest tu zgodność z **modelem zrównoważonego rozwoju województwa**, który ma charakter funkcjonalny i oparty jest o cztery filary zakładające:

- zrównoważony terytorialnie rozwój regionu
- integrację zasobów i potencjałów
- stymulowanie racjonalnymi wyborami strategicznymi
- ukierunkowanie na osiągnięcie wysokiej jakości życia

Ważnym aspektem w określaniu celów i kierunków działań Strategii było uwzględnienie przedstawianych w SRWL 2030 **zasad horyzontalnych**, które obowiązują wszystkich interesariuszy regionalnej polityki rozwoju oraz determinują sposób osiągania celów rozwoju przyjętych w SRWL.

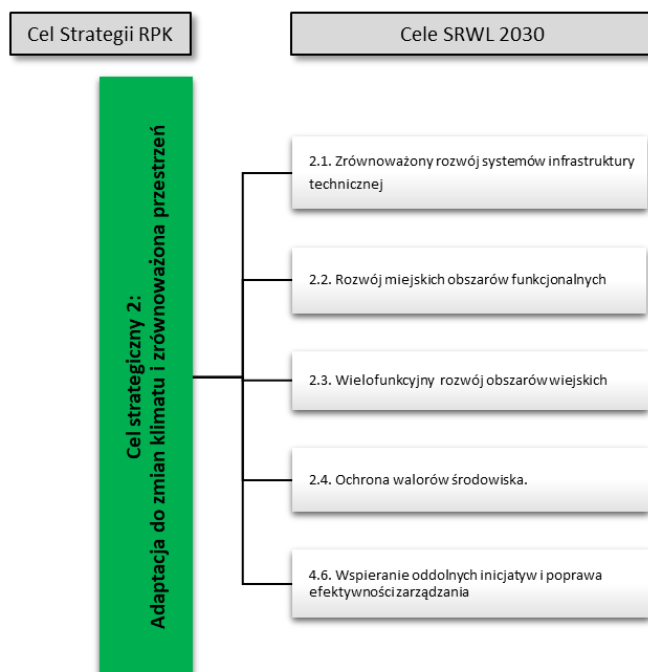
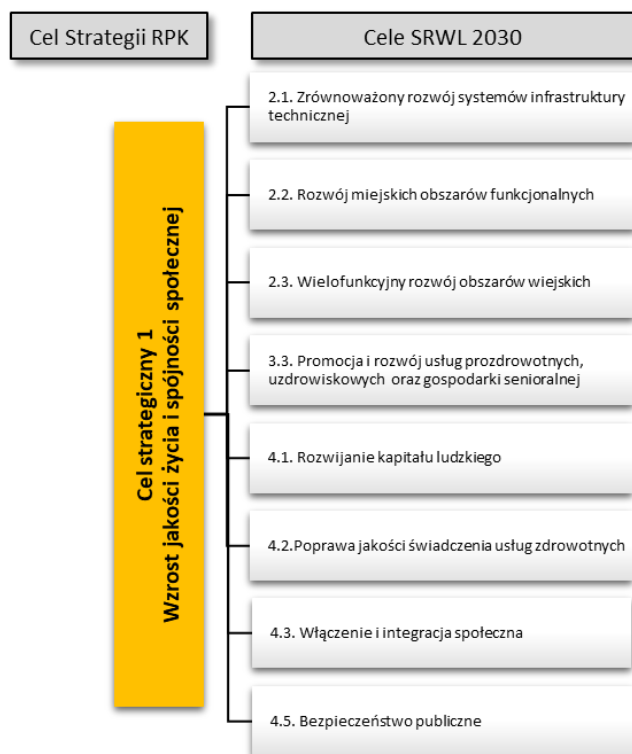


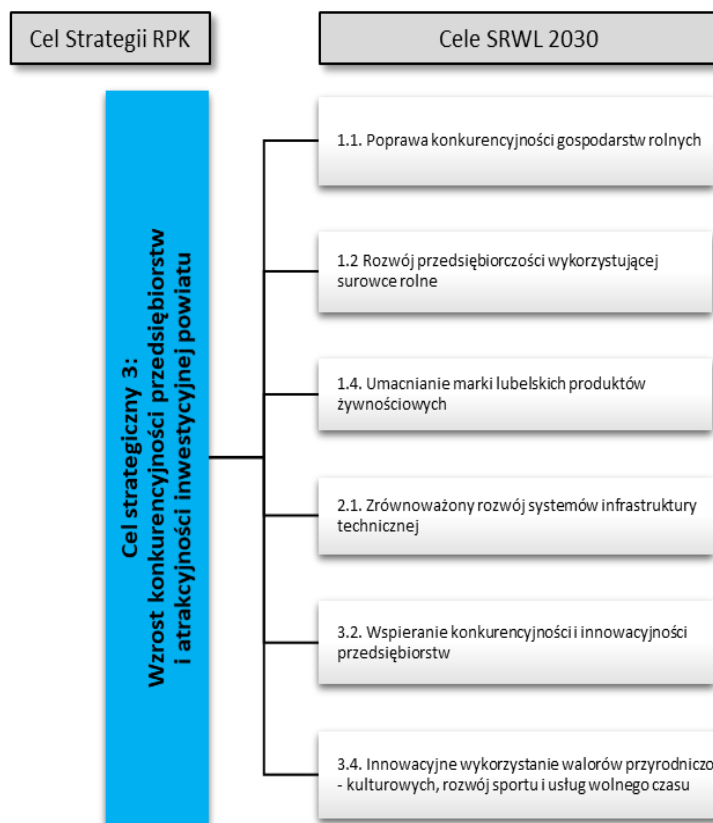
Zasady horyzontalne w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Opracowanie własne

Wykorzystanie modeli, zasad i rekomendacji zawartych w SRWL 2030 było ważnym aspektem w formułowaniu celów Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego, szczególnie w kontekście wykorzystania dostępnych instrumentów rozwoju terytorialnego zapewniających większą efektywność wydatkowania środków publicznych i koncentrację na realizacji projektów prorozwojowych. Analizując problemy, potencjały i przewagi konkurencyjne powiatu krasnostawskiego oraz określając cele Strategii zachowano spójność z celami operacyjnymi SRWL 2030.

**Spójność celów Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego 2021 – 2027 (Strategii RPK)
z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (SRWL)**





10. Terytorialny wymiar wsparcia, obszary strategicznej interwencji

Potencjały i bariery rozwojowe powiatu krasnostawskiego posiadają swoje odniesienia przestrzenne, a ich identyfikacja ma istotne znaczenie dla prowadzenia polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym. Pozwala to na ukierunkowanie interwencji publicznych nie tylko tematycznie, ale także w stosunku do konkretnych obszarów. Podejście terytorialne w niniejszej Strategii jest narzędziem wzmacniania procesów rozwojowych na terenie powiatu krasnostawskiego, pozwalając tym samym na zwiększenie skuteczności osiągnięcia celów strategicznych.

Podstawą określenia wymiaru terytorialnego w niniejszej Strategii jest nowy paradygmat polityki rozwoju, zdefiniowany w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym, m.in. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030). Model ten zakłada zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów oraz zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo - rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony².

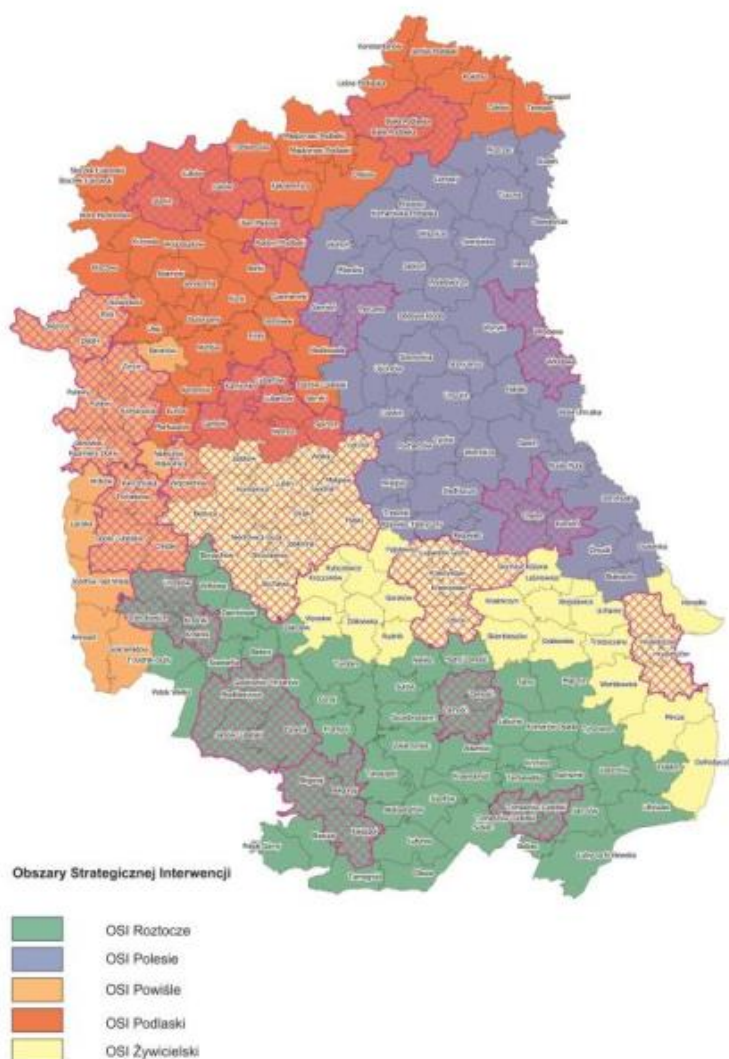
Odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji, w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów, przełożyło się na wyznaczenie krajowych obszarów strategicznej interwencji (OSI) oraz na tworzenie instrumentów terytorialnych dopasowanych do ich specyficznych potrzeb rozwojowych. Terytorium powiatu krasnostawskiego objęte zostało następującymi OSI wyznaczonymi w KSRR 2030: (i) obszary zagrożone trwałą marginalizacją, (ii) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, (iii) wschodnia Polska.

10.1 Podejście terytorialne - uwarunkowania krajowe i regionalne

W podejściu terytorialnym uwzględniono założenia i kierunki polityki regionalnej, określone w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (SRWL 2030) - z jednej strony, wspieranie konkurencyjności ośrodków miejskich w ich zdolności do generowania korzystnego oddziaływania na otoczenie funkcjonalne i cały powiat krasnostawski (OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne), z drugiej włączanie w procesy rozwojowe obszarów powiatu o niższym poziomie rozwoju społecznego i gospodarczego czy określonych barierach i niskiej odporności na zjawiska kryzysowe (OSI Żywicielski).

Jednocześnie podstawą określenia wymiaru terytorialnego w Strategii są cele i zasady rozwoju przestrzennego przedstawione za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

² Rozwój odpowiedzialny to również rozwój zrównoważony terytorialnie, który rozwija i efektywnie wykorzystuje miejscowe zasoby i potencjały wszystkich terytoriów, a w szczególności wspomaga rozwój tych obszarów, które mają mniejszą odporność na zjawiska kryzysowe, nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego lub utraciły funkcje społeczno-gospodarcze. (KSRR 2030).



Obszary Strategicznej Interwencji o znaczeniu regionalnym

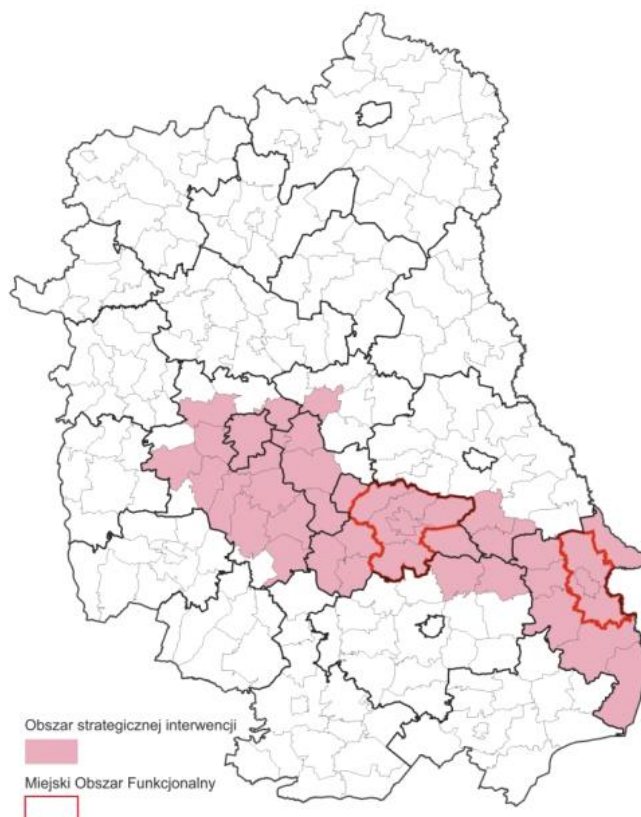
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 wyznacza obszary strategicznej interwencji o znaczeniu regionalnym. Jest to konsekwencja decyzji dotyczącej potrzeby szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań SRWL na określonych obszarach województwa z wykorzystaniem modelu zrównoważonego rozwoju.

Zakres OSI wskazanych w SRWL 2030 obejmuje:

- obszary współpracy w strefach silnego oddziaływania miast (Miejskie Obszary Funkcjonalne ośrodków subregionalnych i lokalnych oraz Lubelski Obszar Metropolitalny)
- strefy funkcjonalne, charakteryzujące się wspólnymi uwarunkowaniami i celami rozwojowymi, na których przewiduje się współpracę w układach ponadlokalnych (OSI Subregionalne: Roztocze, Polesie, Powiśle, Podlaski, **Żywicielski**).

W ramach powyższej delimitacji wskazano obszary, na których samorząd województwa lubelskiego zakłada zastosowanie mechanizmów terytorialnych - tematycznych kierunków interwencji z uwzględnieniem wsparcia z poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego oraz przedsięwzięć priorytetowych dla rozwoju poszczególnych OSI.



OSI Żywicielski

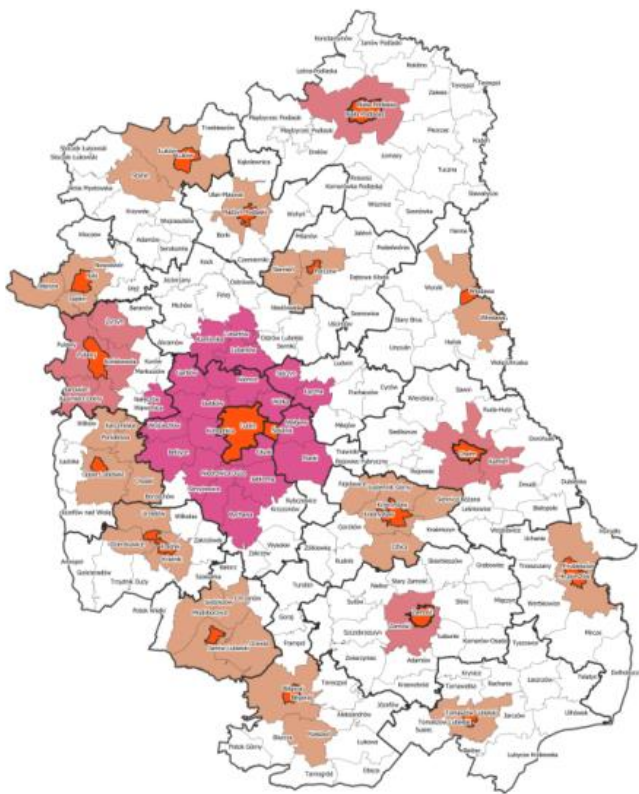
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Zgodnie z założeniami SRWL 2030 za priorytet rozwoju Żywicielskiego OSI uznano „Wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa”. Określono również główne kierunki interwencji / tematyczne obszary wsparcia Żywicielskiego OSI³:

- **Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych** [poprawa warunków wodnych, ochrona i lepsze wykorzystanie wód, ochrona gleb i roślin, rozwój lokalnych specjalizacji rolnych, poprawa struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych, rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych],
- **Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne** [rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego, infrastruktury i obiektów przechowalniczych, tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej],
- **Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej** [poprawa regionalnych (DW812, DW816, DW837, DW838, DW842, DW843, DW844, DW846, DW850, DW852) i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem dróg krajowych i ekspresowych (S19, S17 i S12, DK 74) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast],
- **Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny,**
- **Ochrona walorów środowiska** [ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności, wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych],

³ Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

- **Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu** [kreowanie, rozwijanie oferty i infrastruktury ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce, rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne, organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej, rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki (np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp.), wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury oraz przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych, ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych],
- **Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej** [wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna), wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach przygranicznych oraz rozwój zintegrowanej turystyki transgranicznej].



OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Zgodnie z założeniami SRWL 2030 koncentracja potencjału gospodarczego, społecznego i demograficznego w miastach stanowi szczególnie ważny czynnik sprzyjający uzyskaniu efektu synergii w procesach rozwojowych. Określając w SRWL 2030 zasięg terytorialny Miejskich Obszarów Funkcjonalnych uwzględniono podstawowy cel delimitacji, tj. wyznaczenie obszaru budowania potencjału rozwojowego miast oraz wzmacniania powiązań funkcjonalnych ośrodków rdzeniowych

z otoczeniem, a także określone w KSRR 2030 zasady polityki regionalnej, w tym szczególnie istotną dla procesu delimitacji zasadę partnerstwa i współpracy⁴.

Zaznaczyć należy, że OSI wyznaczone w KSRR 2030 i w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 wspierane będą z poziomu kraju oraz regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów.

Wymiar terytorialny Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego w perspektywie do roku 2030 ujęty na poziomie celów, kierunków działań i propozycji konkretnych przedsięwzięć jest kontynuacją polityki regionalnej Samorządu Województwa Lubelskiego oraz podejścia terytorialnego na poziomie krajowym wyrażonego w KSRR 2030. Taka orientacja jest zbieżna z podejściem terytorialnym wskazanym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny).

W przypadku niniejszej Strategii przekłada się to przede wszystkim na włączanie w procesy rozwojowe Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krasnegostawu (MOF Krasnegostawu)⁵ oraz obszarów słabszych gospodarczo (w szczególności obszarów wiejskich powiatu), o niższym poziomie rozwoju i niskiej odporności na zjawiska kryzysowe. Efektem takiego podejścia będzie wyrównywanie szans oraz kształtowanie warunków dla wzmacniania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej powiatu – rozwoju zrównoważonego terytorialnie.

Na etapie definiowania celów i kierunków Strategii uwzględniono wykorzystanie dostępnych instrumentów rozwoju terytorialnego, które gwarantować powinny większą efektywność angażowanych środków publicznych, selektywność podejścia, realizację wspólnych, zintegrowanych projektów oraz spójność rozwojową powiatu krasnostawskiego.

Wykorzystano też wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu oraz wyniki procesu partycypacji społecznej, w ramach którego wskazano przedsięwzięcia bazujące na rozwinięciu potencjałów obszaru oraz rozwoju jego przewag konkurencyjnych.

10.2 Potencjalne kierunki interwencji w wymiarze terytorialnym

Proponowane kierunki interwencji obejmują obszary, w ramach których polityka regionalna skoncentrowana jest na terytorialnym wymiarze wsparcia, zaś realizacja przedsięwzięć uwarunkowana jest podjęciem współpracy samorządu powiatu z gminami oraz innymi partnerami publicznymi i prywatnymi.

- **Dostępność komunikacyjna** - modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej, kolejowej i logistycznej, rozwój systemu transportu zbiorowego, rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej.
- **Atrakcyjność inwestycyjna** - rozwój terenów inwestycyjnych oraz infrastruktury i usług wspierających przedsiębiorczość, wspólna oferta i baza ofert inwestycyjnych powiatu, wspólna promocja gospodarcza, wzrost jakości funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu - zaawansowane i innowacyjne usługi dla przedsiębiorców.
- **Gospodarka w obiegu zamkniętym** - wzmacnianie zdolności adaptacyjnych instytucji publicznych i przedsiębiorstw do zmiennych warunków rynkowych i technologicznych, edukacja społeczna, maksymalizacja skali recyklingu odpadów, poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej, budownictwo pasywne.

⁴ j.w.

⁵ Obszar MOF Krasnegostawu: Miasto Krasnostaw – jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy wiejskie: Krasnostaw, Siennica Różana, Łopiennik Górny i Izbica – jako strefa zewnętrzna MOF.

- **System promocji produktów lokalnych** - stworzenie i rozwój marki terytorialnej powiatu w oparciu o zintegrowany system wsparcia w produkcji, promocji, certyfikacji i sprzedaży wyrobów lokalnych.
- **Atrakcyjność rekreacyjna i turystyczna** - poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego (turystyka i rekreacja), sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów, modernizacja i budowa infrastruktury obsługi ruchu turystycznego.
- **Stworzenie i rozwój marki turystycznej powiatu** [hasło: Kraina obfitości] - zintegrowana oferta rekreacyjna – turystyczna – kulturalna, współpraca z przedsiębiorcami w tworzeniu i rozwoju marki turystycznej, rozwój „przemysłu czasu wolnego” (kultura, aktywny odpoczynek, rozrywka, rekreacja, sport, turystyka: kajakowa, rowerowa, nordic walking, konna, kulturowa, historyczna, przyrodnicza, kulinarna).
- **Adaptacja do zmian klimatu** - wprowadzanie technologii OZE w obiektach publicznych, ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej, doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska i szybkiego reagowania, rozwój gospodarki niskoemisyjnej i zeroemisyjnej w sektorze publicznym, edukacja ekologiczna.
- **Kapitał społeczny** - wspieranie oddolnych inicjatyw obywatelskich, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, zwiększenie udziału partycypacji społecznej w zarządzaniu powiatem (Powiatowa Rada Przedsiębiorczości), udział mieszkańców w budowie i rozwoju marki terytorialnej (produkty lokalne, turystyka), zachowanie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego.
- **System opieki zdrowotnej i pomocy społecznej** - podniesienie jakości i dostępności usług społecznych i ochrony zdrowia, dostosowanie usług i infrastruktury do potrzeb osób starszych (w tym *srebrna gospodarka* jako odpowiedź na wyzwania demograficzne), zachowanie standardów dostępności w infrastrukturze i usługach publicznych.
- **Bezpieczeństwo i usługi cyfrowe** - rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (szczególnie na obszarach o niskim dostępie do sieci), rozwój narzędzi i infrastruktury niezbędnej do świadczenia bezpiecznych e-usług w administracji publicznej, systemie opieki zdrowotnej i edukacji, poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, podniesienie kompetencji cyfrowych urzędników i mieszkańców [*E-usługi publiczne powinny funkcjonować na co najmniej 3 poziomie dojrzałości (dwustronna interakcja), dążyć należy do wdrożenia poziomu 4 (transakcja) i docelowo 5 (personalizacja)*].
- **Kompetencje instytucji publicznych** - wzmacnianie mechanizmów zarządzania strategicznego w samorządzie w zakresie: integracji działań JST z celami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi, nastawienia na innowacyjne rozwiązania i korzystania z dobrych praktyk, planowania strategicznego, racjonalizacji gospodarki budżetowej w oparciu o analizę kosztów i korzyści ekonomiczno-społecznych, kompetencji cyfrowych, współpracy JST oraz wykorzystania narzędzi partycypacji społecznej.

11. Ramy finansowe i źródła finansowania strategii

Identyfikacja i późniejsze skutecznego wykorzystania odpowiednich źródeł finansowania planowanych zadań determinuje sukces wdrażania Strategii (osiągnięcie zakładanych celów). Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością i hierarchicznością (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego rozwój i właściwą organizację odpowiedzialnych jest wiele różnych podmiotów publicznych i niepublicznych na w zależności od poziomu ich zarządzania.

Dodatkowo, należy wziąć pod uwagę różne formy finansowania przedsięwzięć (zarówno dotację jak też instrumenty finansowe, w tym zwrotne) oraz dodatkowe możliwości jakie daje realizacja projektów w formule partnerstwa publiczno - prywatnego. W tym kontekście na szczególną uwagę zasługuje mechanizm Porozumień Terytorialnych określony w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Identyfikacja i wybór potencjalnych źródeł, z których mogą być finansowane poszczególne przedsięwzięcia w ramach Strategii wymaga właściwej organizacji i koordynacji procesu pozyskiwania tych środków – zarówno na poziomie administracji powiatu, jak też na poziomie struktur zarządczych podmiotów podległych samorządowi powiatowemu.

Proces ten powinien przede wszystkim uwzględniać różnorodność opcji finansowania projektów wynikających ze Strategii (źródła i formy). Kluczową kwestią jest tu bieżąca identyfikacja dostępnych możliwości finansowania, odejście od typowego systemu grantowego, wypracowanie i koordynacji wspólnych zasad korzystania z funduszy zwrotnych w instytucjach powiatu, a także sięganie po fundusze bezpośrednio zarządzane przez Komisję Europejską. Ideą takiego podejścia jest dywersyfikacja, a także ciągłość działań (szczególnie w przypadku projektowania finansowania przedsięwzięć środkami zwrotnymi), która pozwoli na wypracowanie długoterminowego planu finansowego, a także wdrażanie inwestycji bardziej ryzykownych, często o charakterze innowacyjnym i eksperymentalnym.

Działania przewidziane do realizacji w Strategii mają szeroki zakres i w związku z tym koniecznym będzie poszukiwanie różnych źródeł ich finansowania, uwzględniających m.in. regionalne i krajowe środki w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej. Pamiętać należy, że oprócz dotacji, subwencji i innych form finansowania bezzwrotnego, istotnym elementem finansowania będą instrumenty zwrotne.

Dlatego też podejmując decyzje o realizacji projektów (szczególnie w zakresie przedsięwzięć partnerskich) należy każdorazowo rozpatrywać możliwości budżetowe JST w kontekście istniejących źródeł i form finansowania w oparciu o poniższe zasady:

- Dywersyfikacja źródeł finansowania jako główna zasada wdrażania Strategii,
- Korzystanie z różnych form finansowania – dotacje oraz instrumenty finansowe (pożyczki, poręczenia, gwarancje itp.), w tym z formuły partnerstwa publiczno – prywatnego,
- Korzystanie ze środków europejskich na różnych poziomach (program regionalny, programy krajowe, programy współpracy międzynarodowej),
- Korzystanie z funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską (np. LIFE, COSME, Horyzont, Erasmus, EFIS, itp.),
- Uczestnictwo w międzynarodowych projektach sieciowych (np. programy Interreg, URBACT, Central Europe),

- Współpraca z instytucjami międzynarodowymi (np. Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Światowy, instrument ELENA, itp.).

Osiągnięcie celów zawartych w Strategii wymaga zaangażowania różnych instytucji, podmiotów i zaplanowania wydatkowania znacznych środków finansowych w perspektywie wieloletniej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania ekonomiczne powiatu oraz instytucji podległych do najważniejszych źródeł pochodzenia kapitału na finansowanie zadań Strategii należeć będą:

- **Środki własne samorządu powiatowego (dochody własne, subwencje)**

Za kluczowe źródło finansowania inwestycji zawartych w Strategii uznać należy budżet samorządu powiatowego. Środki własne JST przewidziane są przede wszystkim jako wkład własny (w przypadku realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych należy przyjąć, że wkład własny będzie wynosił 25% - 30% kosztów kwalifikowalnych), zgodnie z zasadą racjonalizacji wydatków publicznych istotnym jest zaplanowanie mechanizmów koordynacyjnych dotyczących wspólnego finansowania projektów z gminami oraz innymi partnerami publicznymi lub prywatnymi (partnerstwo publiczno – prywatne).

- **Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach programów krajowych i programu regionalnego 2021 - 2027**

Środki z budżetu Unii Europejskiej w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 przewidziane w programach operacyjnych na poziomie zarówno regionalnym, jak i krajowym (w tym Program Współpracy Transgranicznej PL – BA – UA). Istotnym źródłem finansowania są też środki z budżetu UE, dostępne w ramach zarządzania bezpośrednio sprawowanego przez Komisję Europejską w zakresie związanym m.in. z kwestiami klimatycznymi w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Z uwagi na złożony charakter programów krajowych i regionalnych oraz mnogość możliwości finansowania ze środków UE 2021 – 2027 (w zależności od zakresu, wielkości oraz indywidualnego lub partnerskiego charakteru inwestycji) zalecany jest bieżący monitoring dostępnych źródeł finansowania.

- **Środki z programów zarządzanych bezpośrednio przez Komisję Europejską**

W latach 2021 – 2027 przewidziana jest kontynuacja programów i inicjatyw UE, które mogą być istotnym czynnikiem aktywizującym potencjał gospodarczy i społeczny powiatu. Są to m.in.: Instrument "Łącząc Europę" (transport, energetyka, telekomunikacja), LIFE (ochrona środowiska i klimatu), COSME (konkurencyjność przedsiębiorstw), Horyzont (badania naukowe i innowacje), ERASMUS+ (zagraniczne staże, praktyki i wolontariat), EFIS (zapewnienie gwarancji dla finansowania inwestycji długoterminowych), Europejski Korpus Solidarności (zdobywanie doświadczenia zawodowego i podnoszenie kwalifikacji przez ludzi młodych).

- **Środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki budżetu Województwa Lubelskiego**

Środki budżetu państwa oraz samorządu województwa dostępne w ramach istniejących oraz nowych instrumentów takich, jak porozumienie terytorialne (zgodnie z art. 14rb ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). W tej kategorii wymienić można np. fundusze celowe utworzone specjalnie z przeznaczeniem na finansowanie infrastruktury publicznej, w tym transportowej. Są to w szczególności Krajowy Fundusz Drogowy (KFD), Fundusz Kolejowy (FK), utworzone w Banku Gospodarstwa Krajowego; oraz dotacje celowe lub środki z rezerw celowych poszczególnych ministerstw. Zgodnie z ustawą o samorządzie województwa z budżetu województwa finansowane są m.in. zadania o charakterze wojewódzkim w zakresie transportu zbiorowego i dróg publicznych. Województwo zajmuje się finansowaniem m.in. rozwoju dróg wojewódzkich, regionalnych przewozów autobusowych, regionalnych przewozów kolejowych. Inwestycje te stanowią będą istotne uzupełnienie systemu transportowego powiatu i poszczególnych gmin – zarówno w zakresie przedsięwzięć indywidualnych jak i partnerskich.

- **Środki krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych**

Do finansowania zadań wynikających ze Strategii mogą być angażowane środki pozyskiwane m.in. z kredytów lub innych finansowych instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych, uzyskanych za pośrednictwem instytucji finansowych takich jak m.in. Bank Gospodarstwa Krajowego, Europejski Bank Inwestycyjny, czy też Bank Światowy.

- **Środki prywatne**

Dotychczasowe doświadczenia JST wskazują na możliwości finansowania przedsięwzięć infrastrukturalnych ze środków prywatnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu formuły partnerstwa publiczno-prywatnego. Jest to rozwiązanie coraz silniej wspierane przez Unię Europejską i może posłużyć do realizacji inwestycji, leżących w interesie publicznym. Udział środków prywatnych jest szczególnie istotny w realizacji niektórych przedsięwzięć wymagających zbiorowego wysiłku ze względu na ich skomplikowany i długoletni charakter.

Dla zapewnienia skutecznej realizacji przedsięwzięć wynikających ze Strategii istotne jest podejmowanie prób poszukiwania nowych, rozwiązań (w tym organizacyjnych w partnerstwie z gminami, partnerami publicznymi i prywatnymi) w zakresie zarządzania i finansowania. Ważnym elementem sprawnego wdrażania Strategii powinny być zatem działania zmierzające do podejmowania możliwie szerokiej współpracy pomiędzy samorządami gminnymi powiatu krasnostawskiego, nie tylko w zakresie wspólnego finansowania poszczególnych zadań ale również zapewnienia ciągłości funkcjonowania inwestycji.

12. Zasady i struktura zarządzania procesem wdrażania Strategii

System zarządzania wdrażaniem strategii terytorialnej ma kluczowe znaczenie w kontekście skuteczności realizacji interwencji publicznych i korzyści dla partnerów. Właściwie zaprojektowany i konsekwentnie wdrażany system wpłynie na sprawność realizacji Strategii i wykorzystywania dostępnych funduszy przeznaczonych na realizację jej celów. Co istotne, właściwy system stanowi podstawę do rozwoju trwałego forum współpracy między gminami a powiatem, nie tylko w zakresie funduszy, ale docelowo wszystkich polityk realizowanych przez samorządy powiatu krasnostawskiego. Jednocześnie system zarządzania tworzy strukturę, po części sformalizowaną, w której powstają pozytywne relacje nieformalne. Taka struktura stanowić będzie w przyszłości bazę wiedzy i pamięci organizacyjnej determinującej dalszą współpracę i zintegrowany rozwój samorządów całego obszaru objętego Strategią.

Założenia regionalnej polityki rozwoju zawarte w KSRR 2030 wyraźnie wskazują na potrzebę współpracy (w ramach partnerstw lokalnych, miejsko - wiejskich, przedsięwzięć partnerskich, itp.) oraz zintegrowanego podejścia terytorialnego, określając powyższe jednymi z siedmiu zasad polityki regionalnej, które regulują sposób postępowania wszystkich interesariuszy i zapewniają lepszą koordynację działań na rzecz rozwoju.

12.1 Zasady współpracy partnerów

Opracowaniu i wdrażaniu strategii oraz prawidłowemu funkcjonowaniu systemu zarządzania towarzyszy kilka kluczowych zasad, którymi konsekwentnie powinny kierować się wszystkie podmioty uczestniczące w procesie.



■ Równość partnerów

Powodzenie współpracy w zasadniczym stopniu zależy od tego, że wszyscy partnerzy będą przekonani co do łączącej ich wspólnoty interesów i celów. Decyduje o tym zarówno konstrukcja i treść Strategii, jak też codzienna praktyka działania, zarówno na etapie przygotowania dokumentu, jak późniejszego jego wdrażania. Dlatego istotne jest, aby zaplanowane i później wykorzystywane mechanizmy zarządzania w realny sposób uwzględniały równość partnerów (nawet jeśli różnice w wielkości, potencjale i finansach partnerów determinują określony kształt tych mechanizmów).

■ Partnerstwo

Proces opracowania i wdrażania Strategii powinien polegać na kreowaniu partnerskich warunków współpracy między interesariuszami (oznacza to odpowiedni dobór i kształtowanie przedsięwzięć zawartych w Strategii, mechanizmów ich finansowania oraz korzystania z ich efektów przez

mieszkańców powiatu) jak również odpowiednich relacji między poszczególnymi podmiotami (publicznymi, prywatnymi, organizacjami społecznymi) oraz osobami zaangażowanymi w opracowanie i wdrażanie Strategii. Szczególnie ważne, aby zasada ta stosowana była w sytuacjach, w których dochodzi do interakcji między władzami powiatu, a jego mieszkańcami lub organizacjami ich reprezentującymi (np. Powiatowa Rada Przedsiębiorczości).

- **Tworzenie możliwie elastycznych rozwiązań**

Na etapie tworzenia Strategii, a nawet w początkowym procesie jej wdrażania, nie uda się trafnie przewidzieć wszystkich uwarunkowań tak, aby szczegółowo zaplanować mechanizmy zapewniające efektywność działań. Co więcej, te uwarunkowania będą się zmieniać z czasem. Stąd też niezbędne jest formułowanie elastycznych procedur i rozwiązań, które pozwolą sprawnie dostosowywać się do zmieniających się potrzeb i wyzwań. Konieczność zachowania elastyczności w procesie wdrażania Strategii do roku 2030 uwarunkowana jest przede wszystkim: sytuacją społeczną i gospodarczą powiatu krasnostawskiego oraz poszczególnych gmin, trendami demograficznymi, opiniami i potrzebami mieszkańców, wpływem inwestycji krajowych i regionalnych, możliwościami finansowania inwestycji w perspektywie finansowej UE 2021 – 2027, sytuacją budżetową JST, konsekwencjami społecznymi i ekonomicznymi epidemii COVID-19 oraz realizacją celów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 i Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030.

- **Wielopoziomowe zarządzanie**

Aby działania samorządu powiatu na rzecz realizacji Strategii miało realny i skuteczny wymiar, praktyczna współpraca interesariuszy musi objawiać się na różnych szczeblach zarządzania, w różnych formułach i przy realizacji poszczególnych projektów czy przedsięwzięć partnerskich. Ograniczenie zarządzania do jednego ciała lub podmiotu może skutkować powstaniem „wąskich gardeł”, ograniczoną akceptacją społeczną części działań lub innymi problemami zarządczymi.

- **Racjonalność wydatków publicznych**

Tworzenie mechanizmów zarządczych w samorządzie powiatowym nie powinno prowadzić do mnożenia struktur i nieuzasadnionego wydatkowania środków publicznych.

- **Sieciowanie i stała współpraca**

W procesie opracowania i realizacji Strategii, szczególnie przy okazji działań partycypacyjnych, należy stwarzać warunki do budowania sieciowych relacji między instytucjami, organizacjami, grupami ludzi i poszczególnymi mieszkańcami. Stanowi to dobrą bazę dla dalszej współpracy i przyszłej realizacji kolejnych wspólnych przedsięwzięć.

Zasady zarządzania procesem przygotowania i wdrażania Strategii ponadlokalnej powinny być proste i jasno sformułowane. Mogą też, na późniejszym etapie, stać się częścią porozumienia powiatowo – gminnego lub obowiązywać jako nieformalny dokument. Wszyscy zaangażowani interesariusze powinni wiedzieć, w ramach jakich mechanizmów i zasad działają. Wydaje się to szczególnie ważne przy działaniach z zakresu planowania przestrzennego, przedsięwzięciach zintegrowanych (w tym projektach partnerskich) oraz w trakcie innych prac projektowych czy koncepcyjnych. Jednocześnie spisane i przejrzyste zasady pomagają interesariuszom identyfikować się z celami Strategii oraz sposobami ich osiągnięcia.

- **Otwartość, uczciwość, zaufanie i przyjazna atmosfera**

Cechy te powinny kształtować stosunki międzyludzkie w różnych układach interakcji, natomiast odniesienie się do nich na początku współpracy wskaże jasną ścieżkę postępowania wszystkich interesariuszy i będzie odniesieniem w przypadku jakichkolwiek kwestii spornych, czy kryzysowych.

- **Proste i jasne zasady komunikacji**

Określenie zasad i kanałów komunikacji jest niezbędne szczególnie na początku współpracy kilku partnerów. Działanie takie pozwoli na efektywny przepływ informacji, ułatwi czasowe podejmowanie decyzji i spowoduje, że partnerzy będą współodpowiedzialni za działania rozwojowe realizowane na całym obszarze powiatu krasnostawskiego. Co istotne, proste i jasne zasady komunikacji znacznie ułatwiają realizację przedsięwzięć partnerskich.

■ **Spójność z celami i zasadami polityki regionalnej**

Zasadą horyzontalną (zarówno w procesie opracowania jak też wdrażania strategii) powinno być zachowanie spójności strategii (cele, kierunki działań, zakres poszczególnych przedsięwzięć) z dokumentami strategicznymi i operacyjnymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz europejskim – ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań perspektywy finansowej UE 2021 – 2027.

12.2 Struktura i system zarządzania Strategią

System wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego stanowią integralną część procesu zarządzania strategicznego i polityki rozwoju prowadzonych przez samorząd powiatu. W systemie realizacji Strategii, kluczową rolę odgrywać będzie przywództwo organizacyjne Zarządu Powiatu, rozumiane jako strategiczna rola organu wykonawczego samorządu powiatowego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji na rzecz realizacji celów strategicznych.

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Powiatu będą realizowane w różnych okresach czasowych przy zaangażowaniu zróżnicowanych instrumentów obejmujących narzędzia organizacyjne i finansowe, których zakres przedmiotowy oraz kierunki wydatkowania podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu powiatowego. Dotyczy to w szczególności: powiatowych strategii sektorowych (np. w zakresie transportu, kwestii społecznych, współpracy z organizacjami pozarządowymi) uszczegóławiających cele strategiczne oraz pozostałych dokumentów planistycznych (np. wieloletnia prognoza finansowa, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe) określających krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego skupia się na przedsięwzięciach, za które odpowiedzialny jest samorząd powiatu zgodnie z kompetencjami ustawowymi. Nie ogranicza się jednak wyłącznie do tych zadań ale angażuje i inicjuje działania realizowane w szerokich partnerstwach lokalnych. Znajduje to wyraz w *Potencjalnych kierunkach interwencji w wymiarze terytorialnym* przedstawionych w Strategii, dla których jednostkami realizującymi będą zarówno wydziały Starostwa Powiatowego i jednostki organizacyjne powiatu, jak również samorządy gmin powiatu krasnostawskiego, administracja rządowa, samorząd regionalny oraz podmioty prywatne i organizacje pozarządowe.

Koniecznym i celowym działaniem w okresie realizacji Strategii będzie tworzenie warunków dla ścisłej partnerskiej współpracy powiatu z samorządami gminnymi oraz zewnętrznymi podmiotami publicznymi i prywatnymi - rozumianej, jako otwarte i aktywne współdziałanie równoprawnie traktowanych podmiotów, reprezentujących różnorodne środowiska i instytucje oraz realizujące i wspierające działania na rzecz rozwoju powiatu.



W aspekcie kompetencji ustawowych za wdrażanie Strategii odpowiedzialne są władze powiatu (Rada Powiatu i Zarząd Powiatu), a za ich sprawną realizację komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego oraz jednostki organizacyjne powiatu. Samorządy wszystkich szczebli, Powiatowa Rada Przedsiębiorczości oraz organizacje pozarządowe i partnerzy instytucjonalni, z którymi współpracują władze powiatu, pełnią rolę konsultacyjną i doradczą w procesie realizacji Strategii.

Rada Powiatu

Rada Powiatu pełni funkcję decyzyjną i uchwałodawczą. Do zadań Rady należy w szczególności stanowienie o kierunkach rozwoju powiatu, uchwalanie oraz wprowadzanie zmian w Strategii, opiniowanie dokumentów niezbędnych w procesie przygotowania i wdrażania Strategii, inicjowanie dodatkowych działań, porozumień i dokumentów rozwijających współpracę partnerów w ramach Strategii.

Zarząd Powiatu

Zarząd Powiatu, w oparciu o struktury Starostwa Powiatowego i jednostki organizacyjne powiatu, odpowiada za prawidłową realizację Strategii, opracowanie projektu Strategii oraz proces ewentualnej aktualizacji dokumentu, a także przygotowanie dokumentów towarzyszących (o ile są konieczne). Zarząd Powiatu podejmuje też kluczowe decyzje operacyjne niezbędne do osiągnięcia celów Strategii, w tym przede wszystkim decyzje finansowe i organizacyjne dotyczące poszczególnych przedsięwzięć wynikających ze Strategii. Zarząd, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi powiatu odpowiada za prawidłową, zgodną z przyjętymi założeniami, realizację projektów oraz inicjuje dodatkowe działania realizujące cele zawarte w Strategii, w tym dotyczące współpracy z partnerami publicznymi, prywatnymi i organizacjami pozarządowymi.

Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne

Zadaniem struktury organizacyjnej Powiatu (komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu) jest bieżąca realizacja zadań związanych z wdrażaniem Strategii. Komórki i jednostki organizacyjne pełnią kluczową rolę w procesie wdrażania Strategii. Pracownicy struktury organizacyjnej powiatu na poziomie roboczym koordynują skuteczność i prawidłowość procesu wdrażania Strategii, przede wszystkim w zakresie realizacji konkretnych projektów.

Do zadań pracowników komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu (zgodnie z ich kompetencjami) należy w szczególności:

- koordynacja realizacji projektów,

- formułowanie wniosków i opinii dla Zarządu Powiatu, w tym przedstawianie propozycji stosownych zmian Strategii,
- współpraca między Starostwem Powiatowym a jednostkami organizacyjnymi powiatu oraz partnerami i interesariuszami,
- monitorowanie wdrażania Strategii w oparciu o zestaw wskaźników,
- przygotowanie rocznych raportów o realizacji Strategii przekazywanych Zarządowi Powiatu,
- współpraca z ekspertami zewnętrznymi oraz innymi instytucjami zaangażowanymi w realizację Strategii,
- identyfikacja projektów oraz zapewnienie komplementarności realizowanych zadań,
- bieżący, roboczy kontakt z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie i realizację projektów,
- współpraca z Powiatową Radą Przedsiębiorczości, samorządami wszystkich szczebli oraz partnerami zewnętrznymi,
- prowadzenie działań informacyjnych i konsultacyjnych skierowanych do interesariuszy.

Realizacja Strategii odbywa się poprzez konkretne projekty, ale i szersze długofalowe działania (np. promocja gospodarcza czy turystyczna). Dlatego też do każdego z projektów czy długofalowych działań rekomendowane jest wskazanie zarówno instytucji jak też osoby odpowiedzialnej za realizację. Dodatkowo w przypadku przedsięwzięć wymagających długotrwałej i wielowątkowej współpracy warto rozważyć zawarcie dodatkowych formalnych porozumień regulujących np. kwestie finansowania wspólnych działań.

W sytuacji, gdy realizacja projektu wymaga szerokiego zaangażowania wielu interesariuszy (w tym pracowników różnych instytucji) możliwe jest powoływanie małych zespołów roboczych/zadaniowych. Powinno być ich jak najmniej, aby nie rozdrabniać dostępnych zasobów organizacyjnych. Członkowie zespołów, a także inni zaangażowani we wspólne przedsięwzięcia pracownicy Starostwa Powiatowego i jednostek podległych, powinni mieć możliwość kontaktowania się ze sobą na bieżąco i bez zbędnych formalności w celu zapewnienia płynnej współpracy. Równocześnie należy przewidzieć z góry określoną regularność, z którą członkowie zespołów będą się spotykać w pełnym gronie, aby dokonywać systematycznego przeglądu całości spraw mieszczących się w danym obszarze tematycznym Strategii.

Partnerzy zewnętrzni

W celu zapewnienia możliwie szerokiego zaangażowania innych podmiotów (nie tylko publicznych) w realizację Strategii wskazana jest bieżąca współpraca z samorządami gmin powiatu krasnostawskiego, Powiatową Radą Przedsiębiorczości oraz organizacjami pozarządowymi i partnerami instytucjonalnymi.

Bieżąca współpraca z partnerami zewnętrznymi, którzy pełnią rolę konsultacyjno – doradczą oraz mają możliwość inicjowania i proponowania nowych przedsięwzięć i rozwiązań, stanowi ważny kanał komunikacji między władzami powiatu a interesariuszami w kontekście najważniejszych rozstrzygnięć oraz realizacji poszczególnych projektów zawartych w Strategii.

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwoju Powiatu jest zadaniem, które stanowi wyzwanie dla samorządów nawet w regionach z dużym doświadczeniem w planowaniu rozwoju terytorialnego. Dlatego też osoby zaangażowane we wdrażanie Strategii powinny stale podnosić swoje kompetencje. Sprawne wdrażanie Strategii wymagać będzie ciągłego podnoszenia kwalifikacji, rozwoju zawodowego oraz wypracowywania skutecznych metod efektywnej współpracy ze wszystkimi interesariuszami.

13. Monitoring i ewaluacja Strategii

Proces monitoringu Strategii, za który odpowiedzialny jest Zarząd Powiatu, realizowany będzie przez Wydział Rozwoju i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego, który przy udziale pozostałych komórek organizacyjnych Starostwa, jednostek organizacyjnych powiatu oraz ewentualnych partnerów realizujących wspólne projekty, prowadził będzie coroczny monitoring i sprawozdawczość w ramach Strategii. Proces monitoringu oparty jest o system wskaźników (opisanych w Rozdziale 8) agregowanych w trzech okresach sprawozdawczych - w roku 2024, w roku 2027 i w roku 2031.

Proces ten nie powinien ograniczać się jedynie do określenia wartości poszczególnych wskaźników i wskazania, że mają one tendencję wzrostową lub spadkową, ale musi stać się podstawą do wprowadzania ewentualnych zmian w realizowanych projektach, grupach docelowych, rozszerzaniu lub ograniczaniu zaangażowanych partnerów oraz ewentualnie do aktualizacji kierunków rozwojowych i celów Strategii Rozwoju Powiatu.

Monitoring powinien być działaniem prowadzonym stale, a nie jedynie działaniem naprawczym i chwilowym. Proces ten powinien angażować wielu interesariuszy oraz być częścią szerokich procesów partycypacyjnych. Monitoring powinien obejmować przede wszystkim stan realizacji poszczególnych zadań (projektów) oraz wskaźników przypisanych do celów strategicznych w oparciu o następujące działania:

- monitoring stanu wdrażania poszczególnych projektów przewidzianych do realizacji w ramach celów strategicznych oraz wartości przypisanych im wskaźników,
- identyfikacja zmian jakie zaistniały podczas wdrażania Strategii oraz rekomendowanie działań zaradczych i aktualizacji Strategii,
- ocena końcowa stanu realizacji projektów i wartości wskaźników oraz ustalenie przyczyn występujących zmian w procesie realizacji Strategii, a także sformułowanie wniosków dotyczących oceny realizacji celów Strategii i rekomendacji na przyszłość.

Wdrażanie Strategii oparte na realizacji projektów przypisanych do poszczególnych celów strategicznych i kierunków działań oparte będzie o cykl planistyczny, który zakłada cztery moduły, w ramach których kluczowym jest znalezienie odpowiedzi na następujące pytania:

- Co się dzieje? (diagnoza, dane, statystyka, ocena jakościowa, zaangażowanie interesariuszy)
- Co jest najważniejsze? (cele, wizja, wybory strategiczne)
- Co możemy zrobić? (identyfikacja i wybór projektów, wstępna ocena ich wykonalności)
- Co faktycznie robimy? (wdrożenie, monitoring, ocena, propozycja zmian, niezbędne dostosowanie)

Pierwsze trzy etapy są przedstawione w niniejszej Strategii, natomiast elementem podsumowującym cykl planistyczny jest etap 4 będący integralną częścią procesu monitoringu Strategii.



Dla skuteczności wdrażania Strategii istotne jest aby odpowiedzialność za proces monitoringu przypisana była do konkretnego podmiotu – w tym przypadku Wydziału Rozwoju i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego. Zadaniem Wydziału (we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Starostwa Powiatowego i jednostkami organizacyjnymi powiatu) będzie monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów, realizacji celów Strategii, ocena rezultatów wdrażania i przypisanych im wskaźników oraz rekomendowanie ewentualnych działań modyfikujących Zarządowi Powiatu.

Jeśli zaistnieje taka potrzeba Strategia podlega procedurze aktualizacji, która może wynikać ze zmiany uwarunkowań lokalnych, regionalnych, krajowych lub międzynarodowych, pojawienia się nowych problemów i potrzeb lub nowych szans rozwojowych. Podstawową przesłanką dla podjęcia aktualizacji staną się wnioski z prowadzonego monitoringu.

Poza bieżącym monitorowaniem, zaleca się aby dokument Strategii poddany został ewaluacji ex-post. Proces ten obejmować będzie oszacowanie jakości, wartości i znaczenia Strategii w odniesieniu do zakładanych kierunków działań, ocenę stopnia osiągnięcia celów Strategii oraz analizę wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na sytuację społeczną i gospodarczą powiatu krasnostawskiego.

14. Lista projektów realizujących cele strategiczne

Potencjalne źródła finansowania projektów opisane zostały w Rozdziale 11.

Cel strategiczny 1
Wzrost jakości życia
i spójności społecznej

Kierunki działań

- Podniesienie jakości usług i infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- Podniesienie jakości edukacji i dostosowanie do rynku pracy
- Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego
- Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
- Wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja dzieci i młodzieży
- Podniesienie jakości usług i infrastruktury rynku pracy
- Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców i zapobieganie zagrożeniom
- Poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznych
- Wspieranie procesów rewitalizacji
- Rozwój kompetencji społecznych i wspieranie postaw obywatelskich

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis projektu	Szacunkowa kwota realizacji	Szacunkowy termin realizacji *
1.	Utworzenie Zakładu Opiekuńczo Leczniczego	SP ZOZ w Krasnymstawie	Zakres projektu: modernizacja i rozbudowa istniejącego, nieużytkowanego budynku i dostosowanie do wymagań dla ZOL oraz osób ze szczególnymi potrzebami; budowa łącznika z budynkiem głównym szpitala; wyposażenie w energooszczędny sprzęt i aparaturę medyczną; instalacja fotowoltaiczna.	13 125 740	2021 - 2022

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

2.	„Utworzenie pracowni Biologii Molekularnej w Medycznym Laboratorium Diagnostycznym w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie w związku z COVID-19”	SP ZOZ w Krasnymstawie	Doposażenie w brakujący sprzęt i aparaturę medyczną, laboratorium będzie mogło ubiegać się o wpis do wykazu laboratoriów COVID dla potrzeb Ministra Zdrowia na podstawie Zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 kwietnia 2020r. w sprawie powołania Zespołu do spraw koordynacji sieci laboratoriów COVID, co z kolei ogromnie usprawniłoby pracę szpitala, a także skróciłoby czas oczekiwania na wyniki pacjentów z punktu pobrań.	300 000	2021
3.	Rozwijanie zakresu usług w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie w tym rozwój rehabilitacji leczniczej	SP ZOZ w Krasnymstawie	Wprowadzanie do świadczonych przez SP ZOZ w Krasnymstawie nowych usług medycznych poprzez zakup odpowiedniego sprzętu i wyposażenia. Rozwój rehabilitacji leczniczej dzięki rozszerzeniu pakietu usług oraz zwiększeniu dostępności do usług rehabilitacyjnych.	15 000 000	2021-2030
4.	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego	Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie	Celem Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2019 - 2022 jest podjęcie szeroko zakrojonych działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego ludności powiatu krasnostawskiego. W wyniku wdrożenia Programu nastąpi rozszerzenie działań związanych z promocją zachowań sprzyjających utrzymaniu zdrowia psychicznego, zwiększenie nacisku na profilaktykę chorób i zaburzeń psychicznych, wzrost tolerancji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.	20 000	2021 - 2029

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

5.	Działania z zakresu promocji ochrony zdrowia	Powiat krasnostawski/ jednostki organizacyjne	Realizacja działań z zakresu promocji polityki zdrowotnej ma służyć poprawie jakości życia zdrowotnego poprzez działania profilaktyczne, zmianę nawyków żywieniowych, propagowanie aktywności fizycznej społeczeństwa, rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, edukację nt. zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych, promocję zdrowego i aktywnego starzenia się.	20 000	2021 - 2030
6.	Poprawa stanu technicznego bazy lokalowej placówek opieki medycznej, wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną, doskonalenie usług medycznych	SP ZOZ w Krasnymstawie	Remont i/lub modernizacja pomieszczeń SP ZOZ z dostosowaniem do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych (z uwzględnieniem potrzeb osób z trudnościami w poruszaniu się), w których prowadzone są świadczenia dla pacjentów oraz ich wyposażenie w nowoczesny sprzęt medyczny, zarówno diagnostyczny jak i aparaturę wspierającą funkcje życiowe oraz ratowniczą.	12 000 000	2021 - 2030
7.	Poprawa i rozwój bazy lokalowej placówek oświaty, kultury, sportu, doposażenie w nowoczesny sprzęt i pomoce, doskonalenie oferty	Jednostki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest powiat	Celem jest zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości oferty edukacyjnej poprzez modernizację i doposażenie infrastruktury w szkołach na terenie powiatu krasnostawskiego. Rozwój bazy dydaktycznej, doposażenie w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne.	8 000 000	2021 - 2030
8.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	Szkoły dla których organem prowadzącym jest powiat	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów poprzez organizację wymian, staży, zajęć dodatkowych, wyposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne, współpracę z przedsiębiorcami (w tym odbywanie praktyk).	9 000 000	2021 - 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

9.	Prace konserwatorskie, restauratorskie zakup zabytków ruchomych dla Muzeum Regionalnego w Krasnymstawie	Muzeum Regionalne w Krasnymstawie	Prace konserwatorskie, restauratorskie zakup zabytków ruchomych dla Muzeum Regionalnego w Krasnymstawie w celu uatrakcyjnienia oferty muzealnej dla zwiedzających. Modernizacja wystaw stałych szczególnie etnografia i archeologia. Osuszenie budynku (piwnic) w celu dostosowania do zadań ekspozycyjnych.	3 000 000	2021 - 2030
10.	Budowa dźwigu osobowo-towarowego w Muzeum Regionalnym w Krasnymstawie	Muzeum Regionalne w Krasnymstawie	Budowa dźwigu osobowo-towarowego zewnętrznego w celu dostosowania budynku dla osób zwiedzających ze szczególnymi potrzebami (zwiększenie dostępności) oraz umożliwienia transportu eksponatów.	300 000	2022 – 2023
11.	Działalność badawcza Muzeum Regionalnego w Krasnymstawie	Muzeum Regionalne w Krasnymstawie	Przeprowadzenie badań archeologicznych w celu powiększenia zbiorów muzeum i rozszerzenia wiedzy o regionie. Zakup niezbędnego wyposażenia w postaci Tachimetru laserowego i drona DJI Phantom 4. Szkolenia specjalistyczne dla pracowników muzeum.	60 000	2022 - 2023
12.	Biblioteka dostępna - podniesienie jakości usług oferowanych mieszkańcom powiatu poprzez zakup książkomatu	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Krasnymstawie	Zakup książkomatu w celu zapewnienia czytelnikom Biblioteki całodobowej, szybkiej i wygodnej obsługi. Daje możliwość komfortowego skorzystania z oferty Biblioteki, pozwoli dostosować ją do wymogów standardów międzynarodowych oraz podnieść poziom oferowanych przez nią usług. Książkomat to urządzenie samoobsługowe, które działa jak popularne paczkomaty. Materiały biblioteczne mogą być zamawiane do książkomatu przez całą dobę za pomocą internetowego katalogu bibliotecznego online. Po załadunku książkomatu czytelnik otrzymuje powiadomienie o czekającej na niego np. książce, można ją odebrać o dowolnej porze przez całą dobę. Odbiór zamówionych materiałów lub ich zwrot do wrzutni może być realizowany bez ograniczeń.	200 000	2021 - 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

13.	Wirtualna biblioteka dla mieszkańców powiatu krasnostawskiego - zakup czytników i wykupienie dostępu do platformy oferującej ebooki i audiobooki	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Krasnymstawie	Wzbogacenie oferty Biblioteki, promocja czytelnictwa wśród mieszkańców powiatu krasnostawskiego, zaoferowanie nowych usług: wypożyczanie czytników i bezpłatny dostęp do bazy ebooków i audiobooków. W ramach projektu planuje się zakup 50 czytników oraz wykupienie na okres 4 lat dostępu do platformy z ebookami i audiobookami. Zainteresowani mieszkańcy powiatu krasnostawskiego - czytelnicy Biblioteki będą mogli bezpłatnie skorzystać z oferty.	250 000	2022 - 2026
14.	Podniesienie jakości świadczonych usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie w zakresie rozszerzenia systemów teleinformatycznych	Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie	Podniesienie jakości świadczenia usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie w zakresie rozszerzenia systemów teleinformatycznych (tj. zakup systemów kolejkowych, system powiadamiania klienta sms-em, stworzenie 3 stanowisk komputerowych dla osób bezrobotnych).	120 000	2022 - 2026
15.	Modernizacja budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Krasnymstawie	Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie	Modernizacja zewnętrzna budynku Powiatowego Urzędu Pracy (wymiana dachu, drzwi, otworów okiennych celem zmniejszenia kosztów użytkowania budynku).	300 000	2022 - 2026
16.	Rewitalizacja obiektów Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krasnymstawie oraz aktywizacja społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji i pobudzenie świadomości społeczności lokalnej w obszarze ochrony przeciwpożarowej	Komenda Powiatowej PSP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowane jest przywrócenie funkcjonalności obiektów Komendy Powiatowej PSP w Krasnymstawie oraz terenu poprzez remont pomieszczeń piwnic, garaży i pomieszczeń technicznych, osuszenie fundamentów i odprowadzenie wód do kanalizacji burzowej oraz odtworzenie ogrodzenia placu Komendy. Dodatkowo planowane jest stworzenie symulatorów stacjonarnych do ćwiczeń i pokazów dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej w ramach szkolenia doskonalącego, które pozwoli do podnoszenia kwalifikacji szkolonych. Celem projektu będzie upowszechnianie wiedzy oraz możliwość ćwiczenia praktycznych umiejętności związanych z udzielaniem pierwszej pomocy, edukacja poprzez prezentację zagrożeń pożarowych i innych, które mogą wystąpić w życiu codziennym, jak również pokazanie skutków pożarów, wypadków drogowych, katastrof budowlanych oraz wzrost wiedzy i	1 200 000	2023

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

			świadomości mieszkańców obszarów zdegradowanych poprzez nadanie poddanym rewitalizacji obiektom nowych funkcji edukacyjnych.		
17.	Systemy zabezpieczenia i dozoru w zabytkowym budynku dawnego Kolegium Jezuickiego	Muzeum Regionalne w Krasnymstawie/Powiatowa Biblioteka Publiczna	Zabezpieczenie i dozór poprzez budowę Monitoringu Wizyjnego w Muzeum Regionalnym i budowę Systemu Sygnalizacji Pożarowej w muzeum, Bibliotece Powiatowej i Młodzieżowym Domu Kultury	330 000	2021 - 2023
18.	Zagospodarowanie terenów wokół budynków jednostek organizacyjnych powiatu	Powiat Krasnostawski	W ramach realizacji przedsięwzięcia planowane jest zagospodarowanie terenów wokół budynków jednostek organizacyjnych powiatu w celu poprawy ich funkcjonalności oraz walorów estetycznych oraz dostępności dla osób niepełnosprawnych. Powyższe zostanie uzyskane poprzez wykonanie dostosowanych do potrzeb danej przestrzeni prac takich jak: wyrównanie terenu, budowa dróg wewnętrznych, chodników, zjazdów, rozbiórka istniejących utwardzeń kolidujących z zaplanowanymi, oświetlenie terenu, odwodnienie terenu, zagospodarowanie zieleni poprzez nasadzenia i uporządkowanie istniejących zieleńców, budowa małej architektury rekreacyjnej typu ławki, place zabaw, altany.	8 500 000	2021 - 2030
19.	Promocja wolontariatu i postaw obywatelskich	Powiat Krasnostawski/ jednostki organizacyjne	Rozwój kompetencji społecznych, kształtowanie postaw obywatelskich wśród lokalnej społeczności. Promocja wolontariatu jako formy współpracy opartej na obustronnych korzyściach. Nawiązanie współpracy z organizacjami społecznymi w celu wypracowania modelu współpracy na linii organizacja - wolontariusz. Organizacja wydarzeń i spotkań mających na celu przekazanie wiedzy o postawach obywatelskich i wolontariacie. Realizacja konkursów z towarzyszącą akcją promocyjną.	100 000	2022-2030

* Termin realizacji projektów uzależniony jest m.in. od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania ze źródeł krajowych i europejskich.

Cel strategiczny 2

Adaptacja do zmian klimatu
i zrównoważona przestrzeń

Kierunki działań

- Zwiększenie efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- Mobilność, transport przyjazny środowisku i mieszkańcom
- Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych
- Edukacja i promocja postaw ekologicznych

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis projektu	Szacunkowa kwota realizacji	Szacunkowy termin realizacji *
1.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach starostwa powiatowego i jednostek podległych.	Powiat Krasnostawski	W ramach realizacji planowane jest przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych mających na celu poprawę efektywności energetycznej, ekologicznej i finansowej, a także promowanie rozwiązań OZE budynków poprzez wykonanie prac w zakresie zgodnym z wynikami przeprowadzonych audytów energetycznych, m. in. polegających na: ociepleniu przegród zewnętrznych obiektów, w tym ścian zewnętrznych, podłóg przy gruncie, dachów i stropodachów, wymianie okien i drzwi zewnętrznych, przebudowie systemów grzewczych wraz z wymianą źródła ciepła i c. w. u. lub podłączeniu do bardziej efektywnego energetycznie i ekologicznie źródła ciepła, instalacji/przebudowie systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE, montażu i zastosowaniu systemów zarządzania energią w budynkach, zastosowaniu technologii odnawialnych źródeł energii, wymianie oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne.	60 000 000	2021 - 2030

			Planowane jest zagospodarowanie terenów wokół budynków w celu poprawy ich dostępności, funkcjonalności oraz walorów estetycznych m.in. poprzez: wyrównanie terenu, budowę dróg wewnętrznych, chodników, zjazdów, rozbiórkę istniejących utwardzeń kolidujących z zaplanowanymi, oświetlenie terenu, odwodnienie terenu, zagospodarowanie zieleni, budowę małej architektury rekreacyjnej (m.in.: ławki – w tym zaopatrzone w panele solarne, place zabaw, altany). Realizacja niniejszego przedsięwzięcia wpłynie na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego – powietrza atmosferycznego, zwiększenie efektywności energetycznej infrastruktury publicznej, ograniczenie zużycia energii nieodnawialnej, poprawę jakości życia mieszkańców poprzez umożliwienie egzystencji w czystym środowisku, ograniczenie zachorowań wynikających z zanieczyszczenia środowiska. Planowane do objęcia zadaniem są wszystkie jednostki organizacyjne powiatu tj.: 1. Dom Pomocy Społecznej w Krasnymstawie (Krasnymstaw , ul. Kwiatowa, Filia Bzowiec, Filia Ostrów Krupski, Filia Stężycza Nadwieprzańska) 2. Dom Pomocy Społecznej w Bończy 3. Dom Pomocy Społecznej w Surhowie 4. I Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Jagiełły w Krasnymstawie 5. II Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida w Krasnymstawie 6. ZS Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Krasnymstawie 7. ZS Nr 2 im. Bartosza Głowackiego w Krasnymstawie 8. Zespół Szkół w Żółkiewce 9. Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Krasnymstawie - budynki przy ul. Mickiewicza i budynek przy ul. Piłsudskiego 10. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Krasnymstawie, ul. Zamkowa		
--	--	--	--	--	--

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

			11. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Jadwigi Doroszewskiej w Krasnymstawie 12. Zarząd Dróg Powiatowych w Krasnymstawie 13. Muzeum Regionalne w Krasnymstawie 14. Powiatowa Biblioteka Publiczna w Krasnymstawie 15. Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie 16. Budynek Starostwa Powiatowego (w którym swoje siedziby mają również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna)		
2.	Dbamy o środowisko wokół siebie – działania proekologiczne i edukacyjne na terenie powiatu krasnostawskiego.	Powiat Krasnostawski	„Dzikie” wysypiska śmieci nadal stanowią istotny problem na terenie powiatu krasnostawskiego. Mieszkańcy porzucają śmieci w lasach, na łąkach, w przydrożnych rowach. Pozostawiane są zarówno odpady komunalne jak i odpady budowlane i elektrośmieci, stanowiąc istotne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska naturalnego. Celem realizacji przedsięwzięcia jest usunięcie i unieszkodliwianie niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku wraz z przeprowadzeniem działań naprawczych. Aby efekty przedsięwzięcia były długoterminowe zaplanowano działania podnoszące świadomość społeczeństwa nt. zagrożeń jakie stanowią nielegalne wysypiska śmieci, korzyści wynikających z właściwego gospodarowania odpadami oraz o możliwościach recyklingu. Akcje uświadamiające zostaną przeprowadzone w szkołach w formie warsztatów. Opracowana i wydrukowana zostanie ulotka zawierająca treści proekologiczne w głównej mierze dotyczące gospodarowania odpadami. Kanałem dotarcia do ludności będą również bilbordy przedstawiające konsekwencje postępowań przeciwnych (właściwych i nie) wraz z odwołaniem do stron internetowych na których znajdą się treści edukacyjne.	2 000 000	2022 - 2030
3.	Wsparcie edukacji ekologicznej i przeciwpożarowej	Powiat Krasnostawski	W ramach projektu zaplanowany jest zakup symulatorów pożarów: 1. inteligentny model domu jednorodzinnego, w którym demonstrowane są możliwe przyczyny powstawania pożarów w domu (symulowane	220 000	2022

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

	dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców powiatu krasnostawskiego poprzez zakup mobilnych symulatorów zagrożeń pożarowych - w ramach sali edukacyjnej OGNIK w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krasnymstawie		dymem), a także elementy związane z ochroną środowiska, takie jak panele fotowoltaiczne, segregacja śmieci, czy palenie w piecu nieodpowiednimi paliwami. 2. model budynku użyteczności publicznej - gdzie prezentowane są potencjalne zagrożenia, jakie mogą wystąpić w przestrzeni publicznej. 3. moduł lasu - gdzie prezentowane jest bezpieczeństwo w lesie i nad wodą. W ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych prezentowane będą zagrożenia występujące w tego typu obiektach. Dodatkowo zaplanowano zakup ławek, krzeseł, stolików i tablic interaktywnych oraz multimediiów do prowadzenia zajęć edukacyjnych.		
4.	Informatyzacja powiatowych jednostek organizacyjnych oraz wdrożenie e usług publicznych	Powiat Krasnostawski	Podniesienie jakości świadczenia usług publicznych przez jednostki realizujące projekt, modernizacja i rozbudowa systemów teleinformatycznych poszczególnych jednostek. Ułatwienie dostępu do usług świadczonych przez starostwo powiatowe poprzez wdrożenie możliwości obsługi interesantów drogą elektroniczną, bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie. Dostosowanie poziomu tychże usług do współczesnych standardów.	5 300 000	2021 - 2030
5.	Podniesienie jakości kadr Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu krasnostawskiego	Powiat Krasnostawski/ jednostki organizacyjne	Określenie zapotrzebowania oraz dobór form i kierunków kształcenia. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Krasnostawskiego poprzez organizację kursów oraz udział pracowników w innych formach edukacyjnych.	1 000 000	2021-2030
6.	Informatyzacja SP ZOZ	SP ZOZ w Krasnymstawie	Informatyzacja w sektorze ochrony zdrowia poprzez rozbudowę oraz zakupy infrastruktury informatycznej służącej zwiększeniu stopnia cyfryzacji, w tym aplikacji i systemów bazodanowych zapewniających poprawę efektywności zarządzania oraz upowszechnienia komunikacji elektronicznej w sektorze ochrony zdrowia, oraz rozwój elektronicznych	4 500 000	2021 - 2030

			usług publicznych, poprzez rozbudowę istniejącego systemu informatycznego zapewniającego dostępność, integrację oraz cyfryzację nowych usług i poprawę funkcjonalności istniejących usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną w zakresie e-zdrowia. Celem bezpośrednim projektu jest zapewnienie pacjentom szpitala dostępu do szerokiego zakresu wysokiej jakości usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną.		
7.	Modernizacja kotłowni gazowej/ wykorzystanie OZE w Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Krasnymstawie	CAPOW w Krasnymstawie	Modernizacja systemu ogrzewania placówki w celu obniżenia kosztów użytkowania z wykorzystaniem OZE	550 000	2021 - 2022
8.	Zakup samochodu osobowego/bus	CAPOW w Krasnymstawie/ POW w Krasnymstawie	Celem realizacji operacji jest zakup środka transportu (nisko lub zeroemisyjnego) na potrzeby przemieszczania się podopiecznych placówki wraz z opiekunami. Pojazd osobowy jest niezbędny w różnych okolicznościach dnia codziennego tj. dowóz dzieci do szkoły, lekarzy lub w wyjątkowych sytuacjach takich jak organizacja mini wycieczek w tym edukacyjnych.	260 000	2021 - 2023

** Termin realizacji projektów uzależniony jest m.in. od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania ze źródeł krajowych i europejskich.*

Cel strategiczny 3

Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

Kierunki działań

- Wzrost jakości usług wsparcia dla biznesu i oferty inwestycyjnej
- Budowa i rozwój marki terytorialnej
- Rozwój sieciowych produktów turystycznych
- Rozwój zrównoważonego transportu
- Rozwój oferty atrakcyjnego i aktywnego spędzania wolnego czasu

Lp.	Tytuł projektu	Podmiot realizujący projekt	Opis projektu	Szacunkowa kwota realizacji	Szacunkowy termin realizacji *
1.	Udostępnienie miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie w powiecie krasnostawskim poprzez budowę infrastruktury rekreacyjnej	Powiat Krasnostawski	Podniesienie funkcjonalności miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez budowę infrastruktury turystycznej, itp. tarasów i wież widokowych, altan, stołów, ławek, tablic informacyjnych itp. tak aby stały się przyjazne dla turysty.	2 200 000	2021 – 2030
2.	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie powiatu krasnostawskiego.	Powiat Krasnostawski	W ramach realizacji przedsięwzięcia podjęte zostaną działania w zakresie nawiązania współpracy nauka – biznes, w odniesieniu do szkolnictwa zawodowego oraz prace nad stworzeniem wspólnej marki gospodarczej (z wykorzystaniem istniejącego logo). Zaktualizowany zostanie Powiatowy Katalog Firm i promocja w mediach społecznościowych podmiotów znajdujących się w tym katalogu.	400 000	2021 – 2030
3.	Budowa marki „W krainie obfitości” i promocja powiatu oraz gmin.	Powiat Krasnostawski	- Ustawienie witaczy „Witamy w Krainie Obfitości” przy głównych drogach, na granicach powiatu, - Organizacja cyklicznego konkursu na produkt turystyczny (kilka dziedzin np. nocleg, gastronomia, atrakcje, kultura, zabytki itp.) na obszarze powiatu,	120 000	2022 - 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

			- Opracowanie i druk publikacji promującej powiat krasnostawski i jego szeroko rozumiane walory rekreacyjno – turystyczne, - Promocja hasła „obfitość” w różnych aspektach: smaków, wrażeń słuchowych, emocji, kultury, walorów przyrodniczych, wypoczynku, aktywności, spokoju na łonie natury itd.		
4.	Pielęgnowanie lokalnej kultury, tradycji, twórców i twórczości ludowej	Powiat Krasnostawski	Organizacja wydarzeń: - występów na scenie grup dziecięcych, młodzieżowych, dorosłych, artystów indywidualnych w różnych kategoriach sztuki ludowej (śpiew, recytacja, taniec i itd.) w tym prezentujący utwory związane z regionem, - wystawy prac np. rzeźbiarstwa, malarstwa, wyrobów z gliny, malowania na szkle, hafciarstwa, koronkarstwa, oraz różnego rodzaju rękodzieła, a także prezentacja i degustacja lokalnej sztuki kulinarnej.	25 000	2022 - 2025
5.	Stworzenie bazy gospodarstw agroturystycznych oraz katalogu producentów lokalnych pod marką „Kraina obfitości” i ich promocja.	Powiat Krasnostawski	Zebranie danych i stworzenie elektronicznego katalogu/bazy podmiotów, które będą na bieżąco aktualizowane (strona internetowa powiatu).	5 000	2022 - 2024
6.	Promocja oferty aktywnego spędzania wolnego czasu „W krainie obfitości”	Powiat Krasnostawski	- Utworzenie na stronie internetowej zakładki „Atrakcje powiatu” zawierającej również informacje o szlakach rowerowych, wodnych, konnych, itp. - Realizacja filmu promocyjnego o możliwościach aktywnego spędzania czasu, który zostanie zamieszczony na stronie internetowej oraz profilu Facebook powiatu, - Utworzenie promocyjnego spotu reklamowego „Aktywnie w Krainie obfitości”, - Emisja spotu w tv regionalnych i serwisach internetowych,	200 000	2023 - 2027

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

			- Opracowanie i wydruk publikacji stanowiącej przewodnik turystyczny powiatu, w którym zaprezentowana zostanie przede wszystkim oferta dostępnych aktywności.		
7.	Prowadzenie działań związanych z rozwojem informacji turystycznej poprzez oznaczenia turystyczne	Powiat Krasnostawski	Opracowanie mapy powiatu z zaznaczonymi atrakcjami rekreacyjno-turystycznymi powiatu i umieszczenie jej w miejscach często odwiedzanych przez turystów w celu ułatwienia dostępu do mniej znanych atrakcji.	50 000	2022
8.	Wdrażanie nowoczesnych technologii w promocji kultury i turystyki	Powiat Krasnostawski	- Wirtualne wystawy, wydarzenia, miejsca – możliwość wirtualnego uczestnictwa zachęcająca do osobistego uczestnictwa, - Stworzenie aplikacji mobilnej skupiającej wszelkie atrakcje powiatu w jednym miejscu.	100 000	2022 - 2027
9.	Stworzenie spójnej i ustandaryzowanej oferty dla inwestorów poprzez utworzenie dedykowanej podstrony powiatu wraz z charakterystyką działek	Powiat Krasnostawski	Zebranie z terenu powiatu informacji o istniejących działkach będących terenami inwestycyjnymi. Zamieszczenie na stronie internetowej informacji o lokalizacjach inwestycyjnych wg ujednoliconego schematu. Informacja o każdym z terenów zawierać będzie jego parametry techniczne oraz cechy charakterystyczne. Przy opisach pojawią się oznaczone odwołania do geoportalu aby umożliwić potencjalnym zainteresowanym szybkie zlokalizowanie obszaru na mapie.	50 000	2022 - 2027
10.	Prowadzenie punktu obsługi inwestora	Powiat Krasnostawski	Objęcie wsparciem inwestora w kwestiach formalno – organizacyjnych.	50 000	2022 - 2030
11.	Promocja przedsiębiorczości (konkursy, konferencje)	Powiat Krasnostawski	- Nawiązanie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu i podmiotami będącymi w posiadaniu instrumentów wsparcia dla przedsiębiorstw w celu uzyskania rzetelnej wiedzy o aktualnych dostępnych formach pomocy i warunkach dostępności. Organizacja spotkań/ konferencji informacyjnych dla lokalnych przedsiębiorców, - Współorganizacja corocznego Forum Gospodarczego i promocja przedsiębiorczości poprzez odznaczanie nagrodą Laur Gospodarczy, - Promocja przedsiębiorczości w szkołach średnich.	50 000	2022 - 2030

12.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3124L Suchodoły – Siedliska – Ksawerówka	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,825 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 592 621,20	2021
13.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3118L Felicjan – Bobrowe – Wielobycz	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,800 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	766 481,39	2021

14.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3137L Krasnystaw (ul. Bieleszy) – Łany – Kol. Chełmiec	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,122 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	2 760 996,90	2021
15.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3101L Średnia Wieś – Wierzchowina – Chłaniów – Bzowiec – Gruszka Mała II	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 8,097 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 640 059,66	2021
16.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 1836L Wierzchowiny – dr. pow. nr 1835L	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,515 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu	896 181,39	2021

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

			odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
17.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3156L Krasnystaw ul. Graniczna	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,677 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 456 227,15	2021
18.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3147L Wólka Orłowska - Kalinówka - Skierbieszów	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,930 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	4 050 000	2021-2022

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

19.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3114L Chorupnik – Piaski Szlacheckie – Izbica	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 7,960 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	8 680 000	2021 - 2024
20.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3110L Chorupnik – Rudnik – Mościska	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 5,845 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	12 238 033,35	2022
21.	Przebudowa mostu przy drodze powiatowej nr 2120L Pełczyn – Trawniki – Oleśniki – Stężycza Łęczyńska – Krasnystaw (ul. Kościuszki)	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej wraz z rozbudową odcinka drogi powiatowej o dł. 0,230 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również	4 432 617,80	2022

			usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
22.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3162L Krasnystaw ul. Sobieskiego	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,570 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	2 994 419,42	2022
23.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3120L Zakręcie – Jaślików – Majdan Krzywski – Kolonia Krzywe	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,447 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 268 512,96	2022

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

24.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 2118L Biskupice – Fajstławice	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,135 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 170 000	2022-2023
25.	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 3135L Krasnystaw-Siennica Różana	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 3135L na długości 1,468 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez zwiększenie parametrów technicznych odcinka drogi powiatowej oraz komfortu pieszych.	250 000	2022-2023
26.	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 3105L Olchowiec-Czysta Dębina - Gorzków	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 3105L na długości 0,672 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez zwiększenie parametrów technicznych odcinka drogi powiatowej oraz komfortu pieszych.	520 776,02	2022-2023
27.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3121L Krasnystaw (ul. Piłsudskiego, ul. Krakowskie Przedmieście) – Niemienice – Białka	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 7,22 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu	13 800 000	2022-2023

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

			odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
28.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3113L Suszeń – Kol. Tarnogóra	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,549 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 500 000	2022-2023
29.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3112L Suszeń – Majdan Borowski – Suche Lipie	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,685 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 740 000	2022-2023
30.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3146L Brzeziny – Majdan Surhowski – Franciszków – Orłów Murowany – Izbica	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 5,042 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu	5 340 000	2022 - 2023

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

			istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
31.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3103L Żółkiewka – Celin	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,230 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	2 135 471,35	2022-2023
32.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3122L Łopiennik – Żulin – Rejowiec	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,385 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 500 000	2022-2023
33.	Remont drogi powiatowej nr 2316L Maciejów Nowy – Żabno - Wierzchowina	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowany jest remont przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,173 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym	3 460 000	2022-2024

			dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
34.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3116L Orchowiec – Baranica – Czysa Dębina w m. Baranica	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,725 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	770 000	2023
35.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3128L Bzite - Krynica - Zosinek	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 4,997 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 300 000	2023
36.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 1867L Drewniki – Kukawka – Czarnołęzy	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,575 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych	3 790 000	2023

			istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
37.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3109L Tarnogóra – Wirkowice – Płonka – Bzowiec Grobla	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,957 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 130 000	2023
38.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3106L Borówek – Suche Lipie	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,957 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 500 000	2023
39.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 4,153 km. Głównym	4 280 000	2023-2024

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

	3143L dr. kraj. 17 – Tarzymiechy – Wirkowice		celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
40.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3134L Siennica Nadolna – Siennica Królewska Mała	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 5,636 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 970 000	2023-2024
41.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3117L Łopiennik Górny – Orchowiec	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 4,926 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 220 000	2023-2024

42.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3130L Zagroda – Niedziałowice – Rejowiec	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,669 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 890 000	2023-2024
43.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 2900 Żółkiewka – Turobin	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,386 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 590 000	2023-2024

44.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 1811L Lipówki – Kanie – Liszno – Borowica	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,186 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	2 190 000	2024
45.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3119L Majdan Krzywski – Gliniska – Olesin – Bobrowe	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,242 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 280 000	2024

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

46.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3129L Czarnoziem – Bańkowszczyzna – Niedziałowice II	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 4,220 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	4 470 000	2024
47.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3102L Markiewiczów – Koszarsko – Gany	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,795 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	840 000	2024
48.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3149L Majdan Surhowski – Krańcoczyn	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,929 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu	2 100 000	2024

			odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
49.	Przebudowa mostu przy drodze powiatowej nr 3122L Łopiennik - Żulin - Rejowiec wraz z dojazdami	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej wraz z przebudową/rozbudową odcinka drogi powiatowej o dł. 0,300 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego mostu i odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego mostu i drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	6 000 000	2024 - 2025
50.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 2127L Siedliska – Marysin – Izdebnio	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 5,090 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 850 000	2024 - 2025

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

51.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3161L Krasnystaw ul. Poniatowskiego	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,287 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 360 000	2025
52.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3105L Olchowiec – Czysta Dębina – Gorzków	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 5,238 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 870 000	2025
53.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3127L Wola Żulińska – Józefów – Kasjan	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 5,000 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu	5 600 000	2025

			odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
54.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3148L Majdan Surhowski – Surhów	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,447 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	2 740 000	2025
55.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3104L dr. woj. 837 – Celin – Olchowiec	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,000 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 360 000	2025

56.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3158L ul. Matysiaka Krasnystaw	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,212 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	240 000	2025
57.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 2122L Rybczewice – Ksawerówka – Marysin	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,112 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 580 000	2025 - 2026
58.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 2128L Pilaszkowice – Zygmuntów - Antoniówka – Czysta Dębina	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,000 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu	1 150 000	2026

			odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
59.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3115L Borów – Czysta Dębina	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,577 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	660 000	2026
60.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3154L ul. Kol. Krakowskie Przedmieście Krasnystaw	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,806 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	3 230 000	2026

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

61.	Przebudowa mostu przy drodze powiatowej nr 3146L Brzeziny – Majdan Surhowski – Franciszków – Orłów Murowany – Izbica wraz z dojazdami	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej wraz z przebudową/rozbudową odcinka drogi powiatowej o dł. 0,200 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego mostu i odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego mostu i drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	4 000 000	2026
62.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3107L Równianki – Rudnik – Maszów – Staw Noakowski	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 3,957 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	4 670 000	2026 - 2027
63.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3125L Stężycza – Stężycza Nadwieprzańska	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 4,052 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu	4 780 000	2027

			odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
64.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3157L Krasnystaw ul. Mickiewicza	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 0,167 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	200 000	2027
65.	Przebudowa mostu przy drodze powiatowej nr 3109L Tarnogóra – Wirkowice – Płonka – Bzowiec Grobla wraz z dojazdami	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej wraz z przebudową/rozbudową odcinka drogi powiatowej o dł. 0,200 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego mostu i odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego mostu i drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	4 000 000	2027

66.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3133L Kasjan – Siennica Różana	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 4,700 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	5 000 000	2028
67.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3123L Krasnystaw ul. Okrzei	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,355 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	2 000 000	2028
68.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3132L Krupe – Stójło – Siennica Różana	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 4,165 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu	5 160 000	2029

			odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.		
69.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3123L Krasnystaw ul. Sikorskiego	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,189 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 470 000	2029
70.	Przebudowa mostu w m. Kryniczki przy drodze powiatowej nr 146L Brzeziny- Majdan Surhowski- Franciszków- Orłów Murowany- Izbica	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej wraz z przebudową/rozbudową odcinka drogi powiatowej o dł. 0,500 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego mostu i odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego mostu i drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	4 000 000	2029

Strategia Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

71.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 1836L Wierzchowiny – dr. pow. nr 1835L	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 1,457 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	1 850 000	2030
72.	Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 3139L dr. kraj. 17 – Małochwiej Mały – Surhów – dr. woj. 846	ZDP w Krasnymstawie	W ramach projektu planowana jest przebudowa/rozbudowa przedmiotowego odcinka drogi powiatowej o dł. 2,115 km. Głównym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez dostosowanie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącego odcinka drogi powiatowej do klasy techniczno-użytkowej wraz z jednoczesnym dostosowaniem jej parametrów do obowiązujących przepisów. Powyższe zmiany w stosunku do stanu istniejącego wraz z czytelnym oznakowaniem wpłyną pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa ruchu jak również usprawnienie systemu odwodnienia powierzchniowego drogi, ograniczając negatywny wpływ na środowisko.	2 690 000	2030
73.	Modernizacja parku maszynowego ZDP	ZDP w Krasnymstawie	Planuje się zakup pojazdów i urządzeń na potrzeby ZDP, celem wykorzystania ich w bieżącym utrzymaniu pasa drogowego w okresie zimowym oraz w sezonie robót budowlanych. Zakup fabrycznie nowego ciągnika o mocy 125kW i nowego ciągnika o mocy 135kW, zakup równiarki drogowej, zakup fabrycznie nowego remontera drogowego, zakup samochodu osobowego, zakup samochodu ciężarowego, zakup pojazdu typu Unimog, zakup posypywarki do zimowego utrzymania dróg.	2 100 000	2021 - 2030

** Termin realizacji projektów uzależniony jest m.in. od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania ze źródeł krajowych i europejskich*

15. Załącznik 1 - Sprawozdanie z przebiegu procesu partycypacji społecznej i konsultacji społecznych Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030.

Proces opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego realizowano z poszanowaniem celów, zasad i dobrych praktyk partycypacji społecznej (w tym konsultacji społecznych) zapewniając możliwość aktywnego uczestnictwa interesariuszy w procesie planistycznym i uzyskania szerszej reprezentacji i poparcia społecznego dla decyzji strategicznych.

Istotą procesu partycypacji było poznanie opinii partnerów publicznych i społecznych dotyczących barier, problemów i kierunków rozwoju powiatu krasnostawskiego oraz rekomendacji w zakresie przedsięwzięć, które mają być realizowane w ramach Strategii. Kierowano się zasadą poszukiwania takich rozwiązań, które są realistyczne pod względem możliwości finansowych i organizacyjnych powiatu oraz pomogą władzom publicznym podejmować decyzje w największym stopniu realizujące zasadę wspólnego dobra społeczności powiatu.

Istotny wpływ na zakres działań partycypacyjnych w procesie opracowania niniejszej Strategii miały rygory sanitarne wynikające z sytuacji epidemicznej COVID-19. Wprowadzone obostrzenia utrudniły podejmowanie działań zapewniających pełne zaangażowania wszystkich interesariuszy.

Niemniej jednak dołożono starań, aby stopień zaangażowania społecznego w proces opracowania Strategii pozwolił na właściwe wypracowanie założeń dokumentu, tj. celów strategicznych i kierunków działań, zasad i obszarów współpracy, a także identyfikację problemów, potencjałów oraz propozycji przedsięwzięć.

Z uwagi na wspomniany reżim sanitarny związany z COVID -19 proces partycypacji realizowany był przede wszystkim w formule warsztatów obywatelskich online oraz badania ankietowego mieszkańców powiatu krasnostawskiego.

W sprawozdaniu przedstawione zostały informacje nt. przebiegu procesu partycypacji społecznej w toku opracowania Strategii, wnioski z ankiety badawczej oraz uwagi z konsultacji społecznych projektu Strategii.

WARSZTATY

Warsztaty, realizowane w oparciu o partycypacyjne podejście w tworzeniu ponadlokalnej strategii rozwoju, zorganizowane zostały w lutym 2021 r. w ramach następujących Zespołów Zadaniowych powołanych uchwałą Zarządu Powiatu Krasnostawskiego z dn. 30 czerwca 2020 r.:

- Gospodarka (02.02.2021 r.)
- Środowisko i dostosowanie do zmian klimatu (05.02.2021 r.)
- Transport i komunikacja (09.02.2021 r.)
- Cyfryzacja, edukacja i kultura (16.02.2021 r.)
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna (18.02.2021 r.)

Z uwagi na zagrożenie epidemiczne warsztaty przeprowadzone zostały w formie zdalnej za pośrednictwem platformy ZOOM.

Warsztaty zorganizowane zostały w ramach działań partycypacyjnych służących opracowaniu Strategii oraz zbudowaniu platformy współpracy służącej koordynacji wdrażania Strategii oraz realizacji projektów wpisujących się w zdefiniowane cele, kierunki działań i wskaźniki.

Podczas warsztatów, w których uczestniczyli radni, przedstawiciele władz samorządowych i instytucji podległych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy i partnerzy społeczni, zapoznano uczestników z pakietem projektów rozporządzeń UE na lata 2021 – 2027, uwarunkowaniami i planami Komisji Europejskiej w zakresie wdrażania polityki spójności w przyszłej perspektywie finansowej, ze szczególnym uwzględnieniem terytorialnego wymiaru wsparcia.

Przedstawiony został pakiet zagadnień dotyczących polityki rozwoju na poziomie krajowym i regionalnym: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, projekt Umowy Partnerstwa 2021 – 2027, wymogi ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, cele i uwarunkowania Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz założenia projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021 - 2027.

Omówione zostały kwestie dotyczące wymiaru terytorialnego polityki spójności (poziom KE) i terytorialnego podejścia do polityki rozwoju (poziom krajowy i regionalny). Przedstawione zostały zasady, uwarunkowania i korzyści jakie niesie ze sobą realizacja projektów partnerskich oraz współpraca samorządów w kształtowaniu polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym i lokalnym.

Zaprezentowano uwarunkowania i możliwe scenariusze opracowania Strategii rozwoju powiatu, m.in. w kontekście obszarów strategicznej interwencji wyznaczonych na poziomie krajowym i regionalnym oraz przykłady przedsięwzięć partnerskich realizowanych wspólnie przez samorządy.

W części warsztatowej, na podstawie dotychczasowych doświadczeń i założeń perspektywy finansowej 2021 - 2027, przeanalizowano korzyści i zagrożenia wynikające ze współpracy samorządów oraz określono zasady takiej współpracy.

Głównym celem warsztatów w ramach Zespołów Zadaniowych było wypracowanie przez uczestników propozycji projektów możliwych do realizacji w strategii rozwoju powiatu. Propozycje te zostały skonkretyzowane na późniejszym etapie prac i umieszczone w Strategii w formie *Listy projektów realizujących cele strategiczne* (Rozdział 14).

Podczas warsztatów omówiono zakres Strategii, przedstawiono analizę SWOT, cele i kierunki rozwojowe obszaru, kontekst wymiaru terytorialnego, system wdrażania Strategii oraz propozycje wspólnych projektów możliwych do realizacji w formule partnerskiej współpracy powiatu z gminami i partnerami społecznymi.

BADANIE ANKIETOWE

Badanie przeprowadzone zostało w formie ankiety internetowej mającej na celu **zdiagnozowanie obecnej sytuacji oraz problemów i kierunków rozwoju powiatu krasnostawskiego** – w oparciu o subiektywną ocenę i wnioski mieszkańców.

Z uwagi na sytuację epidemiczną badanie ankietowe realizowane było w formule on-line.

Przedstawione poniżej wyniki ankiety zawierają:

- opinie mieszkańców nt. jakości życia w powiecie (subiektywna ocena w obszarach społecznych, gospodarczych i przestrzennych),
- hierarchię najważniejszych problemów i barier na jakie napotykają mieszkańcy powiatu w swoim codziennym życiu,
- hierarchię najważniejszych kierunków rozwoju służących podniesieniu jakości życia mieszkańców,
- wizję powiatu krasnostawskiego w roku 2030,
- wnioski i propozycje mieszkańców do Strategii.

Wnioski z analizy opinii i propozycji mieszkańców zostały wykorzystane w przygotowaniu poszczególnych elementów dokumentu Strategii, przede wszystkim w opracowaniu:

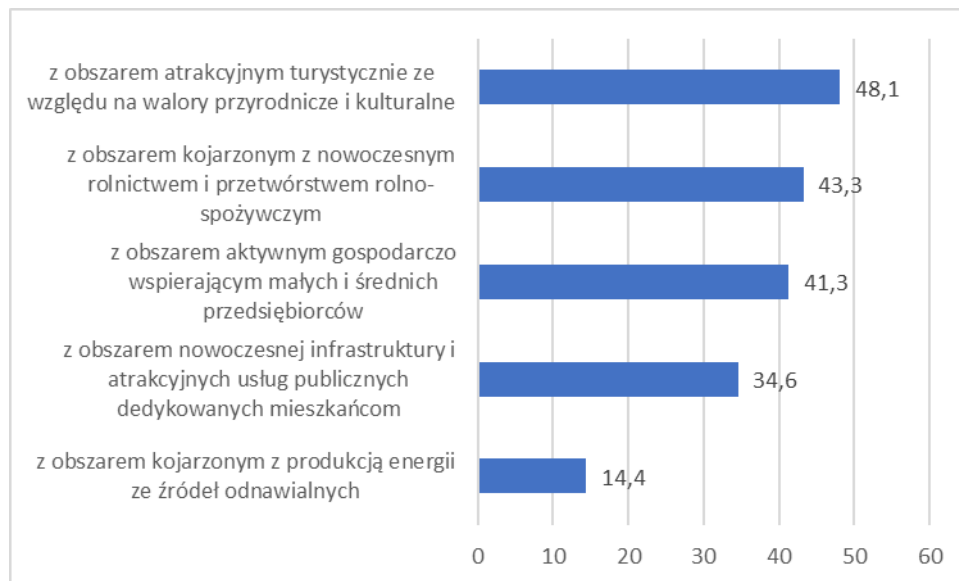
- analizy SWOT
- wizji i misji
- celów strategicznych
- kierunków działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych
- propozycji przedsięwzięć
- terytorialnego wymiaru wsparcia

Kluczowe wnioski z badania ankietowego

1. Co w opinii mieszkańców jest najważniejsze dla rozwoju i podniesienia jakości życia w powiecie [%]



2. Z czym, w opinii mieszkańców, powinien być kojarzony powiat krasnostawski w roku 2030 [%]



3. Propozycje przedsięwzięć możliwych do realizacji na terenie powiatu krasnostawskiego

Zgłoszone przez mieszkańców propozycje projektów zostały zweryfikowane pod kątem możliwości prawnych (kompetencje powiatu), organizacyjnych i finansowych (m.in. potencjalne źródła finansowania) i wprowadzone do *Listy projektów realizujących cele strategiczne (Rozdział 14)* w formie oddzielnych projektów lub uzupełnienia istniejących zapisów.

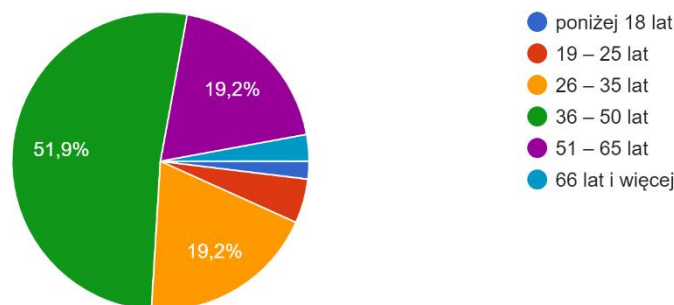
Zgłoszone propozycje dotyczyły wszystkich trzech celów strategicznych i obejmowały następujące obszary:

- Poprawa i rozwój stanu technicznego infrastruktury ochrony zdrowia oraz zwiększenie oferty usług medycznych
- Poprawa jakości usług, oferty i stanu infrastruktury obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego
- Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno - spożywczego
- Infrastruktura sportowa i rekreacyjna
- Infrastruktura gospodarki wodno – ściekowej
- Poprawa stanu infrastruktury drogowej - budowa i modernizacja dróg oraz infrastruktury towarzyszącej
- Poprawa i rozwój infrastruktury turystycznej
- Rozwój przedsiębiorczości, współpraca z przedsiębiorcami
- Podniesienie jakości edukacji
- Promocja zdrowia, realizacja projektów promujących zdrowy styl życia i aktywność fizyczną
- Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej
- Poprawa systemu usług i infrastruktury opieki nad osobami starszymi
- Poprawa i rozwój infrastruktury służb odpowiadających za porządek i bezpieczeństwo publiczne
- Rozwój odnawialnych źródeł energii
- Modernizacja zbiorników wodnych połączona z rozbudową infrastruktury
- Promocja i wspieranie artystów i lokalnych twórców
- Rozwój współpracy samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi

W badaniu ankietowym wzięło udział 104 osoby wg następujących grup wiekowych:

Mój wiek (proszę podkreślić właściwy przedział):

104 odpowiedzi



KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU STRATEGII

Konsultacje społeczne projektu Strategii prowadzone były w dniach 04 – 18 października 2021 r. W związku z sytuacją epidemiczną COVID-19 oraz w trosce o zdrowie mieszkańców powiatu krasnostawskiego, konsultacje projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2020-2030 z perspektywą do roku 2030* odbywały się w formule hybrydowej tj.:

- poprzez umieszczenie projektu Strategii oraz *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu* wraz z formularzem konsultacji społecznych na Portalu Partycypacji Społecznej Powiatu Krasnostawskiego,
- poprzez spotkania z Komisjami Rady Powiatu Krasnostawskiego w następujących terminach:
 - 23.09.2021 r. - Komisja Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej,
 - 23.09.2021 r. - Komisja Bezpieczeństwa Publicznego, Drogownictwa i Komunikacji,
 - 24.09.2021 r. - Komisja Finansów, Rozwoju Gospodarczego, Samorządu i Etyki,
 - 27.09.2021 r. - Komisja Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej,
 - 27.09.2021 r. - Komisja Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska.
- Poprzez spotkanie z przedstawicielami władz gmin powiatu krasnostawskiego zorganizowane w dn. 11 października 2021 r. ramach *Konwentu Starosty, Burmistrza oraz Wójtów Gmin Powiatu Krasnostawskiego*.

W toku konsultacji zgłoszono:

1 uwagę do Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu:

Uwaga	Sposób uwzględnienia i uzasadnienie
W tabeli na str. 85 dotyczącej sprzętu komputerowego dostępnego w placówkach edukacyjno - oświatowych brak Szkoły Podstawowej w Siennicy Różanej.	Uwaga nieuwzględniona Zamawiający (Powiat Krasnostawski) nie otrzymał informacji nt. dostępności sprzętu komputerowego oraz stanu infrastruktury teleinformatycznej z Gminy Siennica Różana. Mail z prośbą o pow. informacje został przesłany przez Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie do Gminy Siennica Różana w dn. 16.06.2020 r.

5 uwag do projektu Strategii Rozwoju Powiatu Krasnostawskiego na lata 2020-2030 z perspektywą do roku 2030:

Uwaga	Sposób uwzględnienia i uzasadnienie
Błędnie określony zasięg terytorialny MOF Krasnystaw (str. 12).	Uwaga uwzględniona. Dokonano zmian w opisie zasięgu terytorialnego MOF Krasnystaw, który obejmuje miasto Krasnystaw oraz gminy wiejskie: Krasnystaw, Siennica Różana, Łopiennik Górny i Izbica.
Brak wzmianki o OSI Żywicielskim w Rozdziale <i>Polityka regionalna na poziomie krajowym i europejskim</i> (str. 16). Wzmianka znajduje się dopiero w Rozdziale <i>Podejście terytorialne - uwarunkowania krajowe i regionalne</i> (str. 35).	Uwaga nieuwzględniona Rozdział <i>Polityka regionalna na poziomie krajowym i europejskim</i> opisuje delimitację obszarów strategicznej interwencji dokonaną na <u>poziomie krajowym</u> (KSRR 2030). W związku z tym, że OSI Żywicielski został wyznaczony na <u>poziomie województwa</u> w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030, został on opisany w Rozdziale <i>Podejście terytorialne - uwarunkowania krajowe i regionalne</i> .
Dopisanie w <i>Szansach</i> w Analizie SWOT (str. 21): „budowa szybkiej kolei i trasy ekspresowej”.	Uwaga uwzględniona Uzupełniono <i>Szanse</i> w Analizie SWOT o następujący zapis: „budowa szybkiej kolei oraz drogi ekspresowej S17”
Dopisanie do celów strategicznych i kierunków działań (str. 24) treści: „Budowanie pomostu współpracy z sąsiadami zza wschodniej granicy. Współpracy gospodarczej, ekonomicznej, kulturalnej i sportowej.”	Uwaga uwzględniona Cele strategiczne i kierunki działań uzupełniono o następujący zapis: „Celem horyzontalnym Strategii, obejmującym wszystkie kierunki działań, jest: Budowanie platformy współpracy społecznej, gospodarczej, kulturalnej i sportowej z sąsiadami zza granicy wschodniej. Realizacja tego celu w formule projektów transgranicznych uzależniona jest od dostępności środków finansowych z Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2021 – 2027.”
Umieszczenie w Strategii zapisu dotyczącego większego wpływu na rozwój gospodarstw ekologicznych.	Uwaga częściowo uwzględniona Zgodnie z przyjętym <i>Zakresem i metodyką opracowania Strategii</i> (str. 17/18) Strategia rozwoju powiatu ma być dokumentem realistycznym, a zawarte w niej <u>cele, kierunki działań, projekty i wskaźniki</u> muszą być możliwe do osiągnięcia i realizacji zgodnie z ustawowymi kompetencjami samorządu powiatowego oraz jego możliwościami finansowymi i organizacyjnymi. Samorząd powiatowy nie posiada bezpośrednich kompetencji i narzędzi w zakresie wspierania rozwoju gospodarstw ekologicznych. Jednocześnie z uwagi na dużą wagę tego typu działań oraz ich znaczący wpływ na rozwój powiatu realizowany będzie projekt pn. <i>Stworzenie bazy gospodarstw agroturystycznych oraz katalogu producentów lokalnych pod marką „Kraina obfitości” i ich promocja</i> (str. 63).